

VENDIM
Nr. 23, datë 24.4.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i	Gjykatës Kushtetuese
Vladimir Kristo	anëtar i	“ “
Sokol Berberi	anëtar i	“ “
Vitore Tusha	anëtare e	“ “
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“ “
Fatmir Hoxha	anëtar i	“ “
Besnik Imeraj	anëtar i	“ “
Fatos Lulo	anëtar i	“ “
Gani Dizdari	anëtar i	“ “

me sekretare Blerina Basha, në datat 13.11.2014 dhe 4.12.2014 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore çështjen me nr. 51/19 Akti, që i përket:

KËRKUES: Një e pesta e deputetëve të Kuvendit të Shqipërisë, anëtarë të grupit parlamentar të Partisë Demokratike), përfaqësuar nga zoti Oerd Bylykbashi, zoti Ivi Kaso dhe zoti Gazment Bardhi.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga zoti Armando Subashi dhe zoti Alban Brati, me autorizim.

Këshilli i Ministrave, përfaqësuar nga zoti Artur Metani, me autorizim.

Këshilli i Lartë i Drejtësisë, përfaqësuar në gjykim nga zoti Tritan Hamitaj dhe zonja Marsida Xhaferllari, me autorizim.

OBJEKTI: 1. Shpallja si i papajtueshëm me Kushtetutën, e ligjit nr.101/2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, të ndryshuar.

2. Pezullimi i ligjit nr. 101/2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, të ndryshuar.

BAZA LIGJORE: Nenet 17, 18, 131, shkronja “a”, 134/1, shkronja “P”, 138 dhe 145 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjo i relatorin e çështjes, Gani Dizdari, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuarit, një e pesta e deputetëve të Kuvendit të Shqipërisë, që kërko i pranimin e kërkesës, prapësimet e subjekteve të interesuara: Kuvendi i Republikës së Shqipërisë dhe Këshilli i Ministrave, që kërku an rrëzimin e kërkesës, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, që kërko i pranimin e kërkesës dhe pasi diskuto i çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Me propozimin e një grupi deputetësh në datën 24.07.2014 Kuvendi i Shqipërisë (më poshtë: Kuvendi) miratoi disa ndryshime në ligjin nr. 8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, të ndryshuar. Ky ligj ka gjithsej 15 nene, të cilat ndryshojnë disa dispozita të ligjit bazë në lidhje me përbërjen dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë (më poshtë: KLD-ja). Konkretisht, ndryshimet prekin çështje të tilla, si: papajtueshmëria e anëtarit të KLD-së me funksione/detyra të tjera, ndalimi i promovimit të anëtarëve të KLD-së gjatë kohës që mbajnë këtë funksion, mënyra e deklarimit të përfundimit të mandatit të anëtarit të KLD-

së, rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD, mënyra e zgjedhjes së zëvendëskryetarit të KLD-së, pezullimi i gjyqtarit nga detyra me vendim të KLD-së në rastet kur ai merret i pandehur si dhe procedurën e emërimit të kryetarëve të gjykatave kur krijohen vakanca.

II

2. **Kërkuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) duke kundërshtuar ligjin si antikushtetues për këto arsye:

2.1 Cenohen nenet 81/2 dhe 83/3 të Kushtetutës. Kushtetuta e ndalon zbatimin e procedurës së përshpejtuar për ligje që kërkojnë shumicë të cilësuar. Ligji objekt kërkesë është ligj i përforcuar dhe si i tillë nuk mund të miratohej me procedurë të përshpejtuar. Projektligji nuk është përfshirë në kalendarin e punimeve të Kuvendit, duke mosrespektuar afatet për marrjen dijeni dhe njoftimin e projektligjit deputetëve të Kuvendit. Gjithashtu, gjatë miratimit të ligjit nuk janë respektuar nenet 69 - 70 të rregullores së Kuvendit, përsa i takon përfshirjes në kalendarin e punimeve dhe shqyrtimit të projektligjit në komisionet përgjegjëse.

2.2 Cenohet pavarësia e KLD-së si organ kushtetues, pasi ligji ia heq kompetencën e verifikimit të zgjedhshmërisë së anëtarëve të KLD-së. Heqja e kësaj kompetence prek në thelb parimin e ndarjes së pushteteve.

2.3 Dobësohet vetëqeverisja e gjyqësorit duke mosspecifikuar rastet e shkeljes së rëndë të ligjit si shkak për shkarkimin e anëtarit të KLD-së. Kjo gjë lë vend për abuzim duke mosgarantuar pavarësinë e KLD-së. Rastet e shkarkimit duhet të jenë të detajuara dhe shtruese, me qëllim ruajtjen e paprekshmërisë së këtij organi kushtetues.

2.4 Cenohet hierarkia e akteve normative, pasi ligji ka dalë tej kufijve të lejuar nga Kushtetuta. Zgjedhja e zëvendëskryetarit vetëm midis anëtarëve të KLD-së që zgjidhen nga Kuvendi është interpretim i ngushtë i dispozitës kushtetuese 147/3 të Kushtetutës dhe si rrjedhojë bie ndesh me të. Kushtetuta ka parashikuar vetëm që zëvendëskryetari i KLD-së të zgjidhet nga radhët e anëtarëve, pa bërë dallime midis mënyrës së zgjedhjes së tyre, pra nëse zgjidhen nga Kuvendi apo Konferenca Gjyqësore Kombëtare (më poshtë: KGJK). Në këtë mënyrë ligji ngushton përmbajtjen e dispozitës kushtetuese, gjë e cila bie ndesh me parimin e kushtetutshmërisë.

2.5 Cenohet parimi i prezumimit të pafajësisë dhe sigurisë juridike për gjyqtarin, i cili pezullohet automatikisht nga detyra nëse merret i pandehur. Ky parashikim nuk jep garanci për gjyqtarin nëse deklarohet i pafajshëm me vendim të formës së prerë.

2.6 Kërkuesi kërkoi, gjithashtu, edhe pezullimin e zbatimit të ligjit deri në marrjen e vendimit përfundimtar nga kjo Gjykatë, pasi, sipas tij, pasojat që vijnë nga zbatimi i tij janë të rënda dhe të pariparueshme.

3. **Subjekti i interesuar**, Kuvendi, ka prapësuar si vijon:

3.1 Pretendimi se ligji është miratuar me procedurë të përshpejtuar, nuk qëndron. Projektligji është futur në programin e punimeve të Kuvendit për periudhën 4-31 korrik 2014, i cili është miratuar edhe me konsensusin e opozitës. Bazuar në rregulloren e Kuvendit, programi i punimeve është akti i vetëm nëpërmjet të cilit një çështje përfshihet për t'u shqyrtuar në Kuvend. Miratimi i këtij akti është i mjaftueshëm që të lindë detyrimi i komisioneve të posaçme për të shqyrtuar projektligjin. Megjithatë, edhe pas miratimit të programit të punimeve, projektligji nuk është futur në rendin e ditës për shqyrtim nga komisioni pa kaluar afati dyjavor nga data e depozitimit të tij në Kuvend. Pra, procedura e miratimit të ligjit ka qenë e rregullt. Vetëm fakti i mospërfshirjes së projektligjit në kalendarin e punimeve nuk e bën atë të parregullt, pasi afatet për qëllimet e njohjes dhe marrjes dijeni janë respektuar.

3.2 Pretendimi për cenim të pavarësisë së KLD-së për shkak të mosverifikimit të zgjedhshmërisë së anëtarëve të KLD-së nuk është i bazuar. Ligji bën një ndarje midis kompetencave të organit ligjvënës dhe KLD-së duke përcaktuar në përputhje me funksionet e tyre edhe rolin konkret që ato

kanë në verifikimin e zgjedhshmërisë dhe rastet e përfundimit të mandatit të anëtarëve të KLD-së.

3.3 Nuk cenohet parimi i ndarjes dhe balancimit të pushteteve nga dispozitat që parashikojnë rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së. Ky organ kushtetues, megjithëse është i pavarur, nuk mund të jetë i përjashtuar nga kontrolli i ndërsjellë i organeve të pushteteve të tjera, siç parashikohet edhe nga neni 7 i Kushtetutës, i cili përveç ndarjes së pushteteve garanton edhe balancimin e tyre. Asnjë funksionar nuk mund të jetë i pakontrollueshëm dhe i përjashtuar nga përgjegjësia, përfshi edhe KLD-në. Para miratimit të ligjit objekt kërkesë, anëtarët e KLD-së nuk i nënshtroheshin asnjë forme kontrole apo përgjegjësie, përfshi edhe rastet e shkarkimit. I takon ligjvënësit të kujdeset që të mos lejojë boshllëqe të tilla, sidomos në rastet e organeve të rëndësishme që kanë si funksion garantimin e dhënies së drejtësisë mbi bazë të ligjit dhe Kushtetutës.

3.4 Mënyra e zgjedhjes së zëvendëskryetarit të KLD-së nga radhët e anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, nuk bie ndesh me nenin 147 të Kushtetutës. Ligjvënësi, duke parashikuar si mundësi të vetme zgjedhjen e zëvendëskryetarit mes anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, nuk ka bërë gjë tjetër vetëm se ka zbatuar detyrimin që rrjedh nga neni 147/3 i Kushtetutës. Detyra e zëvendëskryetarit është një punë me kohë të plotë dhe si e tillë nuk mund të ushtrohet njëherazi me një detyrë tjetër me kohë të plotë. Kështu që e vetmja mundësi mbetet zgjedhja e zëvendëskryetarit të KLD-së nga radhët e anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi. Kjo ka qenë deri tani edhe praktika e KLD-së.

3.5 Pretendimi se pezullimi nga detyra e gjyqtarit kur merr cilësinë e të pandehurit cenon pavarësinë e gjyqësorit, nuk qëndron, pasi funksioni që mban gjyqtari është mjaft i rëndësishëm dhe si i tillë mund të ushtrohet vetëm në kushtet e besimit që ai reflekton në publik për pastërtinë e figurës së tij si gjyqtar. Gjithashtu, mosushtimi i detyrës së tij nga momenti që merret si i pandehur është një garanci se nuk do të ketë situata të konfliktit të interesit midis kolegëve. Gjithashtu, ligji parashikon garancitë ligjore në rast se gjyqtari deklarohet i pafajshëm. Ai kthehet në detyrë dhe përfiton pagesën për të gjithë periudhën që ka qenë i pezulluar.

3.6 Lidhur me kërkesën për pezullim, subjekti i interesuar, Kuvendi, prapëson se nuk ka argumente të mjaftueshme se pasojat që do të vijnë nga zbatimi i ligjit do të jenë të pariparueshme dhe cenojnë bazat e shtetit të së drejtës. Si e tillë, ajo duhet rrëzuar.

4. **Subjekti i interesuar**, Këshilli i Ministrave, parashtroi se:

4.1 Pretendimi se cenohet pavarësia e gjyqësorit nga heqja e kompetencës KLD-së për të verifikuar zgjedhshmërinë e anëtarëve të saj, nuk qëndron. Ndryshimet në ligjin objekt kërkesë janë bërë me qëllim përqasjen dhe përshtatjen me funksionet e tjera kushtetuese (si p.sh gjyqtarin e Gjykatës së Lartë dhe Gjykatës Kushtetuese) lidhur me parashikimin shterues të rasteve të mbarimit të mandatit të anëtarit të KLD-së, raste të cilat nuk ishin të parashikuara deri tani. Edhe me ligjin e ri, rastet e mbarimit të mandatit të anëtarëve deklarohen nga KLD-ja. Ndërsa kur kemi të bëjmë me rastet e shkarkimit, këto duhet t'i lihen një organi tjetër, i cili zakonisht është organi i emërtesës. Nëse edhe rastet e shkarkimit do t'i lireshin KLD-së, një gjë e tillë do të sillte cenim të ndarjes dhe balancimit të pushteteve, pasi vetë organi në mënyrë të pakontrolluar do të vendoste për shkarkimin e anëtarëve të tij.

4.2 Përsa u takon rasteve të shkarkimit të anëtarëve të KLD-së, parashikimi i ligjit e vendos këtë organ në një rang me të gjitha organet e tjera kushtetuese. KLD-ja para miratimit të këtij ligji, ka qenë i vetmi organ, anëtarët e të cilit nuk mund të shkarkoheshin. Parimi i ndarjes së pushteteve parashikon që organet të jenë të pavarura, por edhe të kontrollohen respektivisht nga organet e emërtesës ose të tjera të ngarkuara me këtë funksion. Rastet e parashikuara për shkarkimin e anëtarëve të KLD-së nuk cenojnë as parimin e sigurisë juridike, pasi ato janë thujtë të njëjta me rastet e shkarkimit të anëtarëve të organeve të tjera kushtetuese.

4.3 Kompetenca e Presidentit të Republikës për të zgjedhur zëvendëskryetarin e KLD-së, duke përcaktuar rrethin e anëtarëve mes të cilëve duhet të zgjidhet, nuk cenohet. Roli i zëvendëskryetarit të KLD-së është një funksion që duhet të ushtrohet me kohë të plotë. Si i tillë ai nuk mund të

ushtrohet nga anëtarë që mbajnë ndërkohë një detyrë tjetër. Nëse heqin dorë nga detyra që mbajnë, atëherë ata nuk mund të jenë anëtarë të KLD-së, pasi këtë formulë parashikon neni 147 i Kushtetutës. Si rrjedhim, e vetmja mundësi mbetet zgjedhja e zëvendëskryetarit mes anëtarëve që zgjidhen nga Kuvendi. Ligji ka bërë vetëm një detajim të nenit 147/3 të Kushtetutës dhe si i tillë është tërësisht në përputhje me të dhe me vendimin nr.14/2006 të Gjykatës Kushtetuese.

4.4 Edhe pretendimi tjetër i kërkuesit se pezullimi nga detyra i gjyqtarit kur merret i pandehur cenon pavarësinë e gjyqësorit dhe shkel garancitë e gjyqtarit në detyrë, nuk është i bazuar. Është e vërtetë që ligji bën një diferencim të gjyqtarit nga funksionet e tjera, duke e pezulluar atë kur merret i pandehur, por ky diferencim është legjitim dhe bëhet për një arsye publike. Interesi publik konsiston në krijimin e besimit të publiku se drejtësia nuk do të jepet nga persona që janë në ndjekje penale. Gjithashtu, ligji ka parashikuar edhe garancitë e gjyqtarit, i cili nëse shpallet i pafajshëm jo vetëm që kthehet në detyrë, por merr edhe pagën për të gjithë periudhën që ka qenë i pezulluar.

5. **Subjekti i interesuar**, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, parashtroi se:

5.1 Heqja e kompetencës së KLD-së për të verifikuar mandatat e anëtarëve të tij bie ndesh me nenin 7 të Kushtetutës që garanton ndarjen dhe balancimin e pushteteve. Çdo organ që përbëhet nga funksionarë të zgjedhur ka të drejtë të bëjë vetë, i pavarur nga organe të tjera, verifikimin e mandateve të anëtarëve të tij. Kështu garantohet pavarësia e tij. Me ligjin e ri i hiqet kjo mundësi KLD-së duke i hequr edhe të drejtën për të verifikuar rastet kur një anëtar i KLD-së i zgjedhur nga Kuvendi ose nga KGJK nuk i ka plotësuar kriteret formale për të qenë anëtar i KLD-së.

5.2 Ligji i ri parashikon rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së, duke ndikuar në pavarësinë e gjyqësorit. Rastet e shkarkimit nuk janë të qarta, disa prej tyre janë të njëjta me rastet e përfundimit të mandatit. Gjithashtu, mungojnë edhe procedurat e sakta që do të zbatohen në rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së.

5.3 Ligji bie ndesh edhe me parimin e sigurisë juridike, pasi krijon mundësinë që mandati i anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi të ndërpritet sa herë që ndryshojnë mazhorancat politike në parlament, duke e bërë këtë organ kushtetues të ndikueshëm politikisht.

5.4 Rregullimi i ri ligjor, sipas të cilit zëvendëskryetari zgjidhet nga radhët e anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, nuk është i autorizuar nga Kushtetuta. Neni 147/3 i saj nuk e ka autorizuar ligjvënësin të rregullojë mënyrën e zgjedhjes së zëvendëskryetarit. Ky rregullim, gjithashtu, i heq të drejtën anëtarit të zgjedhur nga KGJK-ja që potencialisht të jetë zëvendëskryetar, duke vendosur një kufizim me ligj dhe pa autorizimin e Kushtetutës. Në këtë mënyrë ligji cenon hierarkinë e akteve normative, të sanksionuar në nenin 116 të Kushtetutës.

5.5 Pezullimi nga detyra i gjyqtarit kur merret i pandehur bie ndesh me parimin e palëvizshmërisë nga detyra të gjyqtarit si dhe me prezumimin e pafajësisë dhe sigurinë juridike. Rastet kur gjyqtari nuk mund të ushtrojë më detyrën e tij janë të parashikuara në Kushtetutë dhe ato nuk mund të shtohen me ligj. Kushtetuta nuk përmend në asnjë dispozitë të saj pezullimin nga detyra të gjyqtarit. Për më tepër që edhe sikur të parashikohej pezullimi nga detyra, kjo masë duhet të vendoset nga KLD-ja dhe jo automatikisht, pasi nuk jep asnjë garanci për gjyqtarin që nuk do të ketë raste abuzimi. Rregullimi i ri ligjor nuk vendos afate maksimale deri kur do të jetë në fuqi masa e pezullimit nga detyra. Në këtë rast nuk garantohet prezumimi i pafajësisë për gjyqtarin dhe siguria juridike.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit¹

¹ Gjyqtari V. Kristo votoi kundër legjitimitimit të kërkuesit, sipas qëndrimit të shprehur në mendimin paralel të vendimit nr. 25, datë 08.05.2012 të Gjykatës Kushtetuese, pasi duke bojkotuar punimet e Kuvendit, ditën që do të merrej në shqyrtim ligji i kundërshtuar, në zbatim të një mandati detyrues që buron nga qenia e grupit të deputetëve anëtarë të

6. Sipas nenit 131, shkronja “a”, të Kushtetutës, Gjykata ka juridiksion të shqyrtojë pajtueshmërinë e ligjit me Kushtetutën. Çështjen e legjitimitetit (locus standi) Gjykata e ka vlerësuar si një ndër aspektet kryesore që lidhen me inicimin e një procesi kushtetues. Për sa i përket kërkesit, bazuar në nenin 134, pika 1, shkronja “a”, të Kushtetutës, si dhe në nenin 49, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ai legjitimohet t’i drejtohet Gjykatës për pajtueshmërinë e ligjit me Kushtetutën sipas objektit të kërkesës. Kërkuesi përfaqëson një subjekt me legjitimitet të pakushtëzuar dhe si i tillë ka të drejtë të kërkojë kontrollin abstrakt të kushtetutshmërisë së ligjit objekt shqyrtimi.

B. Për kërkesën për pezullimin e zbatimit të ligjit

7. Kërkuesi ka kërkuar pezullimin e zbatimit të ligjit objekt kërkesë, duke argumentuar se zbatimi i këtyre dispozitave do të sillte një dëm të pariparueshëm për anëtarët e KLD-së që do t’u verifikohet mandati sipas ligjit të ri. Nisja e procedurës së shkarkimit dhe pezullimi nga detyra sjell pasoja negative dhe të pariparueshme për anëtarët e KLD-së dhe për themelet e shtetit të së drejtës në përgjithësi.

8. Gjykata mori paraprakisht në shqyrtim kërkesën për pezullimin e zbatimit të ligjit objekt shqyrtimi të paraqitur nga kërkuesi dhe vlerësoi se kjo kërkesë nuk plotëson kriteret e përcaktuara nga neni 45 i ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”. Për rrjedhojë, Gjykata në datën 15.10.2014 ka vendosur rrëzimin e kësaj kërkesë, si të pabazuar.

C. Për pretendimin se procedura e miratimit të ligjit bie ndesh me Kushtetutën dhe Rregulloren e Kuvendit

9. Kërkuesi ka pretenduar se ligji objekt shqyrtimi është miratuar në kundërshtim me urdhërimet e neneve 81/2 dhe 83/3 të Kushtetutës. Sipas tij, ligji është miratuar në Kuvend me procedurë të përshpejtuar, e cila nuk lejohet të aplikohet për ligje që kërkojnë shumicë të cilësuar. Gjithashtu, sipas kërkesit, procedura e miratimit të ligjit nuk ka respektuar rregulloren e Kuvendit, duke anashkaluar nenet 69-70 të saj përsa i takon përfshirjes së projektligjit në kalendarin e punimeve të Kuvendit dhe shqyrtimit paraprak të tij në komisionet përkatëse.

10. Subjekti i interesuar, Kuvendi, parashtroi se pretendimi i kërkesit është i pabazuar, pasi procedurat parlamentare janë kryer në përputhje me Kushtetutën dhe rregulloren e Kuvendit. Ligji nuk është miratuar me procedurë të përshpejtuar, por me procedurë normale ligjvënëse. Përsa i takon zbatimit të dispozitave të rregullores, ndryshe nga sa pretendon kërkuesi, ato nuk janë dispozita të nivelit kushtetues, por rregulla që shërbejnë për organizimin e punës së organit ligjvënës dhe nuk mund t’i nënshtrohen kontrollit kushtetues. Megjithatë rezulton se procedurat kanë qenë të rregullta.

11. Gjykata, nisur nga parashtrimet e palëve dhe materialet e paraqitura prej tyre, konstaton se në datën 30.6.2014 Konferenca e Kryetarëve vendosi miratimin e programit të punës për periudhën 4-31 korrik 2014. Me propozim të Komisionit të Çështjeve Ligjore dhe Administratës Publike, shqyrtimi i projektligjit u përfshi në program. Në datën 16.07.2014 ky komision e ka përfshirë shqyrtimin e ligjit në rend dite. Po në këtë datë është bërë miratimi në parim i projektligjit. Miratimi nën për nenin i tij është bërë në datën 22.07.2014. Në datën 24.07.2014 projektligji është përfshirë në rendin e ditës të punimeve të seancës parlamentare. Në këtë seancë nuk u arrit votimi dhe seanca u shty për në datën 31.07.2014, datë në të cilën projektligji u miratua.

12. Gjykata e vlerëson si të pabazuar pretendimin se ligji është miratuar me procedurë të përshpejtuar. Projektligji është futur në programin e punimeve të Kuvendit për periudhën 4-31 korrik 2014, i cili është miratuar me konsensusin e partive të tjera parlamentare. Bazuar në rregulloren e Kuvendit, programi i punimeve është akti i vetëm nëpërmjet të cilit një çështje përfshihet për t’u shqyrtuar në Kuvend. Vetëm me miratimin e këtij akti lind detyrimi i komisioneve

të posaçme për të shqyrtuar projektligjin. Megjithatë, edhe pas miratimit të programit të punimeve, projektligji nuk është futur në shqyrtim të komisionit pa kaluar afati dyjavor nga data e depozitimit të tij në Kuvend. Më pas është futur në rendin e ditës së komisionit përkatës duke vazhduar me hapat e zakonshëm të miratimit të një projektligji.

13. Gjykata çmon se kalendari i punimeve të Kuvendit është një akt i brendshëm për disiplinimin e punës së tij dhe në këtë këndvështrim, nëse çështjet e planifikuara për t'u shqyrtuar në kalendarin 3 javor nuk arrijnë të shqyrtohen për arsye të ndryshme, ato i kalojnë kalendarit në vijim. Vetëm thjesht fakti i mosshqyrtimit brenda këtij kalendari nuk mund të konsiderohet shkelje e tillë që ta bëjë aktin e miratuar antikushtetues, nëse gjatë procesit të votimit nuk ka mangësi të tjera që do të mund të ngrinin dyshime mbi kushtetutshmërinë e tij (*shih vendimin nr.21/2008 të GJK-së*).

14. Për këto arsye, pretendimi i kërkuesit për mosrespektim të procedurave parlamentare gjatë miratimit të ligjit objekt kërkesë nuk është i bazuar.

D. Për pretendimin se heqja e kompetencës së KLD-së për verifikimin e mandateve të anëtarëve të zgjedhur cenon pavarësinë e gjyqësorit

15. Kërkuesi pretendon se neni 3 i ligjit i heq kompetencën KLD-së për të bërë verifikimin e mandatit të anëtarit të KLD-së duke cenuar pavarësinë e këtij organi. Këtij pretendimi i është bashkuar në parashtrimet e veta drejtuar kësaj Gjykate edhe KLD-ja, i cili ka theksuar se mënjanimi i KLD-së nga verifikimi i mandateve të anëtarëve të zgjedhur cenon thelbin e pavarësisë së KLD. Një gjë e tillë nuk i lë asnjë mundësi këtij organi për të konstatuar eventalisht edhe raste kur një anëtar i zgjedhur mund të mos i ketë plotësuar kriteret formale për t'u zgjedhur anëtar i KLD-së.

16. Subjektet e interesuara, Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave, prapësojnë duke argumentuar se Kushtetuta nuk ka parashikuar asnjë dispozitë lidhur me përfundimin e mandatit (përfshi edhe rastin e shkarkimit) të anëtarëve të KLD-së. Për këtë arsye, ligjvënësi duke pasur detyrimin kushtetues për të mos lënë boshllëqe për këtë organ kushtetues, ka marrë nismën për ta plotësuar atë me qëllim që ky organ të mos bëjë përjashtim nga organet e tjera kushtetuese (si Gjykata Kushtetuese, Gjykata e Lartë, Avokati i Popullit etj.).

17. Gjykata konstaton se kërkuesi nuk arriti ta ngrejë në nivelin kushtetues këtë pretendim. Për këtë arsye, Gjykata e gjen atë të pabazuar.

Ç. Për pretendimin se rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së cenojnë pavarësinë e gjyqësorit

18. Kërkuesi pretendon se neni 4 i ligjit që parashikon rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së cenon parimin e ndarjes së pushteteve dhe dobëson vetëqeverisjen e gjyqësorit. Ligji objekt kërkesë nuk bën dallime ose specifikime lidhur me rastet e shkeljes së rëndë të ligjit si shkak për shkarkimin e anëtarit të KLD-së, duke lënë vend për abuzim dhe duke mosgarantuar ruajtjen e paprekshmërisë së këtij organi kushtetues.

19. Subjektet e interesuara, Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave, parashtruan se neni 4 i ligjit nuk cenon parimin e ndarjes dhe balancimit. KLD-ja, si organ kushtetues, megjithëse është i pavarur, nuk mund të jetë i përjashtuar nga kontrolli i ndërsjelltë i organeve të pushteteve të tjera, siç parashikohet edhe nga parimi i ndarjes dhe balancimit të pushteteve, sanksionuar në nenin 7 të Kushtetutës. Për këtë arsye, ligjvënësi ka plotësuar një boshllëk lidhur me këtë organ, në mënyrë që askush të mos jetë i pakontrollueshëm gjatë ushtrimit të detyrës së tij.

20. Gjykata vëren se neni 4 i ligjit objekt shqyrtimi ka shtuar një dispozitë të re në ligjin për KLD-në (konkretisht nenin 7/1) me këtë parashikim:

"Shkarkimi i anëtarit

Anëtari i Këshillit të Lartë të Drejtësisë shkarkohet përkatësisht nga Konferenca Kombëtare Gjyqësore ose nga Kuvendi në këto raste:

a) për shkelje të Kushtetutës dhe të ligjit;

b) për kryerjen e një krimi;

c) për paafësi mendore dhe fizike;

- c) për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e tij;
d) vërtetohet njëra nga papajtueshmëritë e parashikuara në ligj.”

21. Para këtij ndryshimi, në ligjin për KLD-në nuk kanë qenë të parashikuara rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së. Edhe Kushtetuta nuk ka të parashikuar ndonjë rast shkarkimi të tyre por vetëm zgjedhjen dhe kohën e qëndrimit në detyrë. Duke iu referuar materialit të paraqitur në Komisionin e Ligjeve nga iniciatorët e projektligjit si dhe raportit të Komisionit të Ligjeve drejtuar Kuvendit (seancës plenare) rezulton se qëllimi i këtij parashikimi ka qenë plotësimi i boshllëkut ligjor që ka ekzistuar deri sot, pasi KLD është i vetmi organ kushtetues për të cilin nuk janë parashikuar raste të shkarkimit.

22. Gjykata është shprehur më parë se KLD-ja, si organ kushtetues i pavarur nga legjislativi dhe ekzekutivi, vendos, ndër të tjera, edhe për transferimin e gjyqtarëve të shkallës së parë dhe të apelit, për përgjegjësinë disiplinore të tyre si dhe i propozon Presidentit të Republikës për emërim, kandidaturat për gjyqtarë. KLD-ja është organi kushtetues i pozicionuar në majën e piramidës organizative të pushtetit gjyqësor. Për të realizuar vetëqeverisjen e gjyqësorit, KLD-ja përbëhet në shumicën e tij nga gjyqtarë, të cilët, duke ushtruar funksionet e tyre si të tillë, realizojnë lidhjen e këtij Këshilli me korpusin gjyqësor. Frymën e korporatës (vetëqeverisjes) në KLD, kushtetutëbërësi e ka futur me qëllim të caktuar për ta bërë gjykatën të pavarur nga ndërhyrjet e legjislativit dhe të ekzekutivit (neni 147/4 i Kushtetutës). Ai është konceptuar si organ i pavarur, cilësi kjo që karakterizohet nga mënyra e formimit të tij, me pjesëmarrjen e kreut të shtetit dhe figurave më të larta të gjyqësorit (kryetari të Gjykatës së Lartë), përfaqësuesit të ekzekutivit (Ministrit të Drejtësisë) si dhe përfaqësuesve të ligjvënësit (3 anëtarë). Kjo përbërje jo vetëm synon pavarësinë e tij nga të gjitha pushtetet e tjera por pasqyron edhe ndarjen dhe balancimin e pushteteve në KLD (*shih vendimin nr.14/2006 të GJK-së*).

23. Parimi i ndarjes së pushteteve, ashtu si dhe parimet e tjera kushtetuese, nuk është qëllim në vetvete, por ka si funksion të ndihmojë në realizimin e objektivit, që është shpërndarja e pushtetit në disa mbajtës të tij, duke përfaqësuar kështu interesa të ndryshëm për të siguruar reciprocisht një balancë sa më të madhe në ushtrimin e pushtetit. Bashkëveprimi i mbajtësve të pushtetit duhet të sigurojë shanse më të mëdha për marrjen e vendimeve sa më të drejta për bashkësinë. Prandaj konsiderohet domos-doshmëri që parimi i ndarjes së pushteteve, pavarësisht ndryshimit të forcave politike në pushtet, të mbetet mbizotërues dhe të mos cedojë për arsye të papërligjura.

24. Element i rëndësishëm i parimit të ndarjes së pushteteve është edhe vetëqeverisja e gjyqësorit, e cila realizohet nëpërmjet KLD-së. Megjithatë, pavarësisht faktit se ligjvënësi ka parashikuar një organ të posaçëm për adminis-trimin e sistemit gjyqësor, ai nuk mund të jetë krejtësisht i shkëputur nga bashkëveprimi i pushteteve të tjera. KLD-ja është një organ që vendos për emërimin, transferimin, trajnimin, shkarkimin dhe masat e tjera disiplinore të gjyqtarëve. Gjatë këtyre procedurave është e rëndësishme pjesëmarrja aktive e Ministrit të Drejtësisë (në rastin e propozimit të masave disiplinore), e Presidentit të Republikës (në rastin e emërimit) si dhe e tre anëtarëve të zgjedhur prej Kuvendit. Por në shumicë KLD-ja është e përbërë nga gjyqtarë (9 të zgjedhur nga KGJK-ja dhe Kryetari i Gjykatës së Lartë).

25. Gjykata çmon se Kushtetuta garanton pavarësinë e KLD-së me qëllim funksionimin sa më mirë të sistemit të drejtësisë. Pavarësia e tij sjell pasoja direkte tek dhënia e drejtësisë dhe cilësia e saj. Në këtë kuptim, mënyra e formimit të këtij organi është parashikuar në Kushtetutë, me qëllim mosdeformimin (pakësim, shtim) me ligj të këtij aspekti, duke i dhënë një garanci më të madhe nga ndryshimi i vullnetit politik të ligjvënësit.

26. Rregullimet që bën Kushtetuta nuk mund të jenë gjithmonë të plota ose shteruese. Megjithëse disa çështje lidhur me rendin shtetëror mund të parashikohen në mënyrë të hollësishme prej saj, gjithsesi mbeten mjaft aspekte të organizimit të jetës institucionale për t'u parashikuar nga ligje ose akte të tjera normative, sipas rastit. Pra, Kushtetuta, nuk ka për qëllim të rregullojë hollësisht çdo

çështje të organizimit të jetës shoqërore politike të një vendi, por vetëm parime dhe kritere bazë mbi të cilat duhet të mbështetet ajo. Kushtetuta qëllimisht lë hapësira rregullimi nga ligjvënësi i zakonshëm, në mënyrë që të mos pengojë marrjen e nismave politike, ekonomike, sociale e kulturore nga partitë politike ose qeveria. Por, Kushtetuta, përveç kësaj, mund të parashikojë hollësisht dhe shprehimisht rastet për të cilat nuk mund t'i lërë hapësira rregullimi ligjvënësit të zakonshëm.

27. Gjykata ka theksuar në praktikën e saj se për çdo rast, kur rregullimi kushtetues parashikohet shprehimisht prej saj, ai detyrimisht do të zbatohet drejtpërdrejt. Përmbajtja e dispozitës kushtetuese nuk mund të mënjanohet ose të tejkalohet duke u dhënë përparësi akteve juridike që dalin në bazë dhe për zbatim të kushtetutës. Ky detyrim rrjedh nga përmbajtja e nenit 4/3 të Kushtetutës. Në rastet kur kushtetuta lë hapësira me qëllim delegimin e kompetencës ligjvënësit të zakonshëm, atëherë duhet që aktet që do të dalin për këtë qëllim të respektojnë hierarkinë e akteve normative.

28. Gjykata çmon se çdo organ kushtetues dhe pjesë përbërëse të tij kanë detyrimin t'i nënshtrohen Kushtetutës dhe ligjeve të vendit. Nga ky rregull rrjedh, gjithashtu, detyrimi se të gjitha organet gjatë ushtrimit të detyrës së tyre duhet të mbajnë përgjegjësinë që u takon në çdo aspekt të veprimtarisë së tyre si funksionarë publikë. Në këtë kuptim, kushdo që ushtron një funksion publik nuk është i përjashtuar nga përgjegjësia. Për të realizuar efektivisht këtë aspekt të zbatimit të parimeve të shtetit të së drejtës, kuadri normativ i një shteti parashikon edhe rastet ekstreme të përgjegjësisë, pra rastet kur funksionari mund të shkarkohet për shkak të mosushtimit të përgjegjshëm të detyrës me të cilën është ngarkuar. Natyrisht, kur bëhet fjalë për funksionarë të cilët vetë Kushtetuta i ka veshur me mbrojtje të posaçme, për shkak të rolit që ata luajnë në një shtet të së drejtës, atëherë rastet e shkarkimit duhet të lidhen gjithmonë edhe me parashikimin e shkeljeve konkrete të përcaktuara qartë, me qëllim që ato të moskonfondohen me raste të tjera, për të cilat masa e përgjegjësisë është e ndryshme nga shkarkimi (p.sh. mbarimi i mandatit ose ulje në detyrë etj.). Gjithashtu, ato duhet të shoqërohen me garanci konkrete procedurale, me qëllim që zyrtari i shkarkuar të gëzojë një proces të rregullt ligjor, në përputhje me nenin 42 të Kushtetutës. Të gjitha këto elementë garancie kanë si qëllim primar jo thjesht mbrojtjen e zyrtarit, por të funksionit që ai ushtron për të bërë të mundur shmangien e abuzimeve ose vendosjen nën presion të zyrtarit.

29. Gjykata çmon se funksioni kushtetues i anëtarit të zgjedhur të KLD-së (funksion administrativ/ekzekutiv), duke qenë se është i ndryshëm nga funksionet e tjera kushtetuese (funksioni i gjyqtarit për dhënien e drejtësisë), edhe garancitë si dhe rastet e kontrollit të përgjegjshmërisë nuk janë të njëjta. Për çështjet/marrëdhëniet që nuk janë të rregulluara nga Kushtetuta, ligjvënësi nuk ndalohet të ndërhyjë, por në çdo rast ai duhet të respektojë parimet dhe standardet kushtetuese përkatëse.

30. Nisur nga sa më lart, referuar çështjes konkrete, Gjykata vlerëson se edhe anëtari i KLD-së mban përgjegjësi si çdo funksionar tjetër. Gjatë procesit të verifikimit të veprimtarisë së tij, nëse ka qenë në përputhje apo jo me Kushtetutën dhe ligjet e vendit, ai, ashtu si çdo funksionar tjetër, duhet të gëzojë disa garanci kur ndaj tij fillon një procedurë shkarkimi. Të tilla garanci janë të parashikuara edhe për funksionarë të tjerë, si Prokurori i Përgjithshëm (neni 149/2), anëtari i Gjykatës së Lartë (neni 140) dhe anëtari i Gjykatës Kushtetuese (neni 128). Nisur nga ky fakt, duke iu referuar nenit 4 të ligjit objekt shqyrtimi, Gjykata konstaton se një nga shkaqet e shkarkimit të anëtarit të KLD-së është edhe shkelja e ligjit, rast i cili në këndvështrimin e Gjykatës rezulton të jetë i përgjithshëm dhe evaziv. Gjykata shpreh qëndrimin se një anëtar i një organi kushtetues mund të shkarkohet për shkelje të ligjit, të cilat duhet të jenë të tilla që të dëmtojnë rëndë interesat e shtetit apo ato shoqërore, pra të sjellin pasoja të rënda. Ato (shkeljet), gjithashtu, duhet të kenë lidhje me ushtrimin e detyrës nga funksionari.

31. Gjithashtu, Gjykata vëren se neni 4 parashikon si shkaqe për shkarkim të njëjtat shkaqe, të cilat në nenin 7 janë listuar si raste të mbarimit të mandatit të anëtarit të KLD-së. Kështu, neni 7 dhe neni 4, njëkohësisht, parashikojnë si shkak për mbarimin e mandatit dhe për shkarkimin e anëtarit të

KLD-së: dënimin me vendim të formës së prerë për kryerjen e një veprë penale; paaftësinë mendore dhe fizike; vërtetimin e rasteve të papajtueshmërisë. Gjykata konstaton se me këtë formulim, kjo dispozitë e ligjit bie ndesh me parimin e sigurisë juridike, pasi rastet për të cilat mund të shkarkohet anëtar i KLD-së janë të paqarta, konfuze.

32. Gjykata vlerëson se rastet e mbarimit të mandatit dhe ato të shkarkimit duhet të jenë të dallueshme nga njëra-tjetra, pasi edhe shkaqet që çojnë te përfundimi i funksionit të zyrtarit për secilin rast janë të ndryshme. Mbarimi i mandatit të një funksionari lidhet zakonisht me kohën gjatë të cilës ai duhet të ushtrojë mandatin apo me ngjarje që e bëjnë të pamundur ushtrimin e mëtejshëm të detyrës, si p.sh. paaftësia fizike ose mendore, marrja e një detyre të re nga ana e zyrtarit, dorëheqja e tij nga detyra etj. Ndërsa rastet e shkarkimit lidhen me sjelljen e zyrtarit, e cila mund të jetë jo në pajtim me rregullat e ushtrimit të tij, si p.sh. shkelja e ligjit, mosushtrimi si duhet i detyrës, kryerja e një veprë penale gjatë ushtrimit të detyrës etj. Pra, në rastin e parë zyrtarit i mbaron mandati për shkaqe që nuk bien ndesh me rregullat apo ligjin, por thjesht për shkak të ngjarjeve që passjellin pamundësinë e tij për të ushtruar më tej detyrën. Në rastin e dytë, pra të shkarkimit, zyrtari ndëshkohet për sjelljen e tij jo konform ligjit dhe rregullave, duke e larguar nga detyra. Ligji duhet të jetë i qartë se kur do i referohet rastit të shkarkimit “për shkak të kryerjes së një krimi” dhe kur “dënimin me vendim të formës së prerë të gjykatës” si shkak për përfundimin e mandatit.

33. Në përfundim, Gjykata vlerëson se shkaqet e parashikuara në nenin 4 të ligjit për shkarkimin e anëtarëve të KLD-së nuk janë të qarta dhe nuk garantojnë procesin e rregullt ligjor gjatë procedurës për shkarkimin e tyre. Në këto kushte, kjo dispozitë nuk është në pajtim me parimin e sigurisë juridike, përsa i takon qartësisë së normës juridike në përmbajtje, dhe si e tillë është antikushtetuese dhe duhet shfuqizuar.

E. Për pretendimin se zgjedhja e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm mes anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi bie ndesh me nenin 147 të Kushtetutës

34. Kërkuesi pretendon se neni 7 i ligjit objekt kërkese, që parashikon zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm mes anëtarëve që zgjidhen nga Kuvendi, është interpretim i ngushtë i nenit 147/3 të Kushtetutës dhe si rrjedhojë bie ndesh me të. Kushtetuta është mjaftuar vetëm me parashikimin që ai të zgjidhet nga radhët e anëtarëve të KLD-së pa bërë dallime në mënyrën e zgjedhjes së tyre. Sipas kërkuesit, kjo gjë është në tejkalim të parashikimit kushtetues. Këtij pretendimi i bashkohet edhe KLD-së në parashtimet e veta.

35. Subjektet e interesuara, Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave, parashtojnë se për shkak të rolit që ka zëvendëskryetari i KLD, nuk mund të zgjidhet nga pjesa tjetër e anëtarëve, por vetëm nga 3 anëtarët e zgjedhur nga Kuvendi, pasi anëtarët e tjerë të KLD-së mbajnë edhe funksione të tjera të larta. Mosmbajtja e dy funksioneve me kohë të plotë njëherazi nga një person dhe sidomos nga një gjyqtar është një detyrim që rrjedh edhe nga praktika e Gjykatës Kushtetuese. Për këtë arsye, ligji ka mishëruar vullnetin e shprehur nga Kushtetuta në nenin 147/3 dhe nuk e ka tejkaluar atë.

36. Neni 147/3 (fjalë e parë) i Kushtetutës parashikon: “Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me propozim të Presidentit, zgjedh nga radhët e e tij një zëvendëskryetar.”. Neni 7 i ligjit objekt kërkese parashikon: “Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me propozim të Presidentit, zgjedh nga rradhët e anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi një zëvendëskryetar.”.

37. Gjykata konstaton se ligji objekt kërkese ka parashikuar që Presidenti e zgjedh zëvendëskryetarin e KLD-së mes 3 anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi. Gjykata vlerëson se si kërkuesi, ashtu edhe subjektet e interesuara nuk e vunë në dyshim faktin se funksioni i zëvendëskryetarit të KLD-së është një detyrë që ushtrohet me kohë të plotë. Nisur nga ky fakt, Gjykata nuk e sheh me vend të ndalet në sqarimin e kësaj premise.

38. Gjykata vlerëson se është e nevojshme t'i referohet vendimit të saj të mëparshëm lidhur me rolin dhe natyrën e punës së anëtarëve të KLD-së. Kështu, Gjykata ka deklaruar se funksionarët *ex officio* të KLD-së: Kryetari i Gjykatës së Lartë, Ministri i Drejtësisë dhe 9 gjyqtarët e zgjedhur nga

KGJK-ja, për shkak të mbajtjes së funksioneve të tjera, nuk mund të zgjidhen zëvendëskryetarë të KLD-së. Gjithashtu, ajo ka theksuar se “...sipas nenit 143 të Kushtetutës “Qenia gjyqtar nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore, politike ose private”. Nga përmbajtja e kësaj norme del që detyra e parë dhe kryesore është qenia gjyqtarë në kuptimin që gjyqtarët japin vendime e bëjnë drejtësi në mënyrë të vazhdueshme. Lidhur me këtë detyrë, Kushtetuta ka bërë përjashtim për sa i përket veprimtarisë jo permanente të tyre në Këshillin e Lartë të Drejtësisë, në të cilin ata përfaqësojnë trupën e gjyqtarëve që i ka zgjedhur në këtë organ kushtetues. Përjashtimet nga rregullimi kushtetues nuk mund të vendosen me ligj. Vetë kushtetutëbërësi, kur e ka gjykuar të arsyeshme, ka bërë përjashtime në mënyrë të posaçme. Kështu, ai ka lejuar shprehimisht edhe anëtarësinë e Presidentit të Republikës ose të Ministrisë të Drejtësisë në Këshillin e Lartë të Drejtësisë, megjithëse nenet 89 e 103/2 të Kushtetutës kanë përcaktuar përkatësisht se ai (Presidenti i Republikës) “nuk mund të mbajë asnjë detyrë tjetër publike”, ose “Ministri i Drejtësisë nuk mund të ushtrojë asnjë veprimtari tjetër shtetërore”. (shih vendimin nr. 14/2006 të GJK-së).

39. Gjykata nuk sheh asnjë shkak për të ndryshuar praktikën e saj të mëparshme lidhur me këtë çështje, pasi nuk ndodhet para rrethanave të ndryshme ligjore ose faktike. Gjithashtu, ajo mban parasysh se edhe praktika e KLD-së, që prej krijimit të tij, tregon se zëvendëskryetari i KLD-së është caktuar gjithmonë nga radhët e anëtarëve të zgjedhur prej Kuvendit. Nisur nga këto premisa, Gjykata çmon se nisur nga pamundësia që funksionarët të mbajnë dy funksione me kohë të plotë njëherazi, rrjedh përfundimi se kandidatë potencialë për t’u zgjedhur në detyrën e zëvendëskryetarit të KLD-së janë vetëm 3 (tre) anëtarët e zgjedhur nga Kuvendi.

40. Nga sa më lart, Gjykata vlerëson se zgjedhja e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm nga radhët e anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, nuk bie ndesh me nenin 116 dhe nenin 147/3 të Kushtetutës.²

DH. Për pretendimin se pezullimi i gjyqtarit nga detyra kur merret i pandehur cenon pavarësinë e gjyqësorit.

41. Kërkuesi pretendon se përmbajtja e nenit 10/2 të ligjit objekt shqyrtimi, i cili parashikon pezullimin e gjyqtarit automatikisht nga detyra, kur ai merret i pandehur për një vepër penale, bie ndesh me parimin e prezumimit të pafajësisë dhe sigurisë juridike duke mosgarantuar një proces të rregullt ligjor. Një gjë e tillë prek drejtpërsëdrejti pavarësinë e gjyqësorit. Sipas tij, ky parashikim anashkalon edhe KLD-në, i cili duhet të vendosë automatikisht pezullimin e gjyqtarit. Këtij pretendimi i bashkohet edhe KLD-ja.

42. Subjektet e interesuara, Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave, kanë prapësuar se parashikimi i kësaj mase në ligj ishte i nevojshëm, pasi një gjyqtar që merr cilësinë e të pandehurit nuk mund të jetë më i besueshëm për dhënien e drejtësisë. Gjithashtu, pezullimi nga detyra e gjyqtarit që merret i pandehur i shërben edhe shmangies së abuzimeve të mundshme që mund të reflektohen për shkak të qenies së tij gjyqtar (shih procesverbalin e Komisionit të Ligjeve, datë 22.7.2014, fq.13).

43. Neni 10/2 i ligjit objekt shqyrtimi parashikon: “Në rastin kur një gjyqtar merr cilësinë e të pandehurit, Këshilli i Lartë i Drejtësisë vendos pezullimin e gjyqtarit nga detyra derisa të merret vendim gjyqësor i formës së prerë.” Një rregullim i ngjashëm është i parashikuar edhe në nenin 29 të ligjit nr. 9877, datë 18.2.2008 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor”. Konkretisht, kjo dispozitë parashikon: “... Në rastin kur ndaj një gjyqtari jepet autorizimi për fillimin e procedimit penal, ai pezullohet nga detyra derisa të merret vendim gjyqësor i formës së prerë...Në rastet kur fajësia nuk provohet me vendim gjyqësor të formës së prerë të gjykatës, gjyqtari ka të drejtë të kethebet në punën e tij të mëparshme dhe të marrë pagën e plotë që nga koha e pezullimit.”.

44. Gjykata vëren se vendosja e masës së pezullimit të gjyqtarit nga detyra, kur ndaj tij fillon një procedim penal, ka qenë e parashikuar në ligjin nr. 9877, datë 18.02.2008 “Për organizimin dhe funksionimin e pushtetit gjyqësor”. Ky ligj, ndryshe nga sa pretendon kërkuesi në parashtrimet e tij, parashikon se kur gjyqtari deklarohet i pafajshëm me vendim të formës së prerë, ai kthehet në punë dhe përfiton pagën e plotë nga momenti i pezullimit të tij.

45. Gjykata vlerëson se parashikimi i situatës kur vendoset pezullimi i gjyqtarit në ligjin për organizimin gjyqësor është një dispozitë e qartë, pasi parashikon jo vetëm pezullimin nga detyra por

² Votuan kundër: B. Dedja, V. Kristo, A. Xhoxhaj dhe G.Dizdari.

edhe pasojat që vijnë nëse gjyqtari deklarohet i pafajshëm, si garanci për ushtrimin e detyrës së tij. Duke qenë se këto garanci janë të parashikuara në ligjin për organizimin e pushtetit gjyqësor, i cili është dhe ligji specifik për gjyqtarët, ku parashikohet statusi i tyre, referenca për këtë qëllim duhet të bëhet tek ai ligj. Rregullimi i bërë në nenin 10 të ligjit për KLD-në që kundërshtohet nuk lidhet me garancitë e gjyqtarit, pasi një gjë e tillë është e parashikuar në ligjin specifik (për pushtetin gjyqësor), por ka të bëjë me aspektin e ushtrimit të kompetencës së KLD-së, si organi që është ngarkuar me marrjen e masës së pezullimit nga detyra të gjyqtarit dhe heqjen e kësaj mase në rastin e deklarimit të tij të pafajshëm dhe kthimin e tij në detyrë. Për këtë arsye, në çdo rast përsa u takon elementëve të statusit të gjyqtarëve referimi duhet bërë te ligji specifik, pra te ligji për organizimin e pushtetit gjyqësor, ku parashikohen të gjitha rastet që lidhen me ushtrimin e detyrës së gjyqtarit.

46. Lidhur me pretendimin e kërkuar se vendosja automatike e masës së pezullimit bie ndesh me garancinë se gjyqtari është i palëvizshëm nga detyra dhe parimin e sigurisë juridike, Gjykata nënvizon se statusi ligjor i gjyqtarëve duhet të jetë në funksion të garantimit të pavarësisë së pushtetit gjyqësor. Parimi i pavarësisë së gjyqësorit përfshin një gamë të gjerë aspektesh, të cilat, të marra së bashku, krijojnë kushtet e nevojshme që gjykatat të përmbushin rolin dhe detyrat e tyre, veçanërisht në fushën e mbrojtjes të të drejtave të njeriut. Vlerësimi i sistemit të garancive dhe pavarësia e gjyqësorit janë ngushtësisht të ndërlidhura ndërmjet tyre. Garancitë kushtetuese për statusin e gjyqtarit lidhen kryesisht me emërimin, paprekshmërinë dhe palëvizshmërinë e tyre nga detyra pa shkaqe të përligjura, si dhe me garancitë financiare (*shih vendimet nr. 40/2014; nr. 5, datë 16.02.2012; nr. 26, datë 24.07.2009; nr. 11, datë 02.04.2008 dhe nr. 11, datë 27.05.2004 të GJK*).

47. Gjykata vlerëson se parimi i sigurisë juridike mbrohet nga neni 138 i Kushtetutës. Gjykata ka theksuar se siguria juridike është ndër elementet thelbësore të shtetit të së drejtës. Qëllimi i parimit të sigurisë juridike është të sigurojë besimin e personave te shteti e ligji dhe vetë gjyqtarët, të cilët administrojnë drejtësinë, duhet të gëzojnë një besim të tillë. Ligjvënësi ka detyrimin të rregullojë, në mënyrë më të hollësishme, të drejtat dhe garancitë e parashikuara në Kushtetutë. Në kuadrin e këtij rregullimi ai mund të vendosë edhe kufizime, por këto kufizime duhet të bëhen vetëm për një interes publik, për të mbrojtur të drejtat e të tjerëve me mënyra dhe forma që të jenë në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar ndryshimin dhe pa prekur thelbin e së drejtës dhe garancisë (*shih vendimet nr. 11, datë 06.03.2014; nr. 9, datë 26.02.2007; nr. 11, datë 04.04.2007; nr. 36, datë 15.10.2007; nr. 26, datë 02.11.2005; nr. 34, datë 20.12.2005 të GJK*).

48. Në rastin konkret, dispozita ligjore objekt shqyrtimi, duke e lidhur fillimin e procedimit penal ndaj gjyqtarit me pezullimin e tij nga detyra deri në dhënien e një vendimi të formës së prerë nga gjykata, ka bërë një ndërhyrje në ushtrimin e funksionit të gjyqtarit. Në këto kushte, Gjykata vlerëson nëse kjo ndërhyrje e ligjvënësit është e përshtatshme në respektim të kushteve që përcakton Kushtetuta, pra për një interes publik dhe në përpjesëtim me qëllimin që kërkohet të arrihet, rritjen e besimit të publikut në dhënien e një drejtësie të paanshme dhe të pavarur.

49. Koncepti kushtetues i interesit publik, ashtu siç është trajtuar në praktikë të vazhdueshme nga Gjykata, është mjaft i gjerë dhe duhet parë në këndvështrimin e dispozitës konkrete që paraqitet për kontroll para saj. Është e vështirë të radhiten në mënyrë shteruese çështjet që përbëjnë interes publik ose të arsyesh publike që mund të justifikojnë ndërhyrjen në një të drejtë/garanci kushtetuese. Ato mund të renditen vetëm negativisht, pra në aspektin e kufizimit të çdo rasti konkret. Në praktikën kushtetuese është pranuar tashmë se ligjvënësi, parimisht, është i lirë të veprojë brenda hapësirës së tij normuese, duke përcaktuar qartë dhe rast pas rasti qëllimet që kërkon të arrijë (*shih vendimet nr.40/2014; nr. 2, datë 18.02.2013; nr. 4, datë 23.02.2011 dhe nr. 40, datë 7.7.2014 të GJK*).

50. Në çështjen në shqyrtim, përfaqësuesi i subjektit të interesuar, Kuvendi, theksoi se ndryshimet kanë pasur si objektiv shmangien e rasteve kur gjyqtarët që ndiqen penalisht të vazhdojnë të ushtrojnë këtë funksion. Një gjë e tillë rrit besimin e publikut tek pushteti gjyqësor. Pezullimi nga detyra në asnjë rast nuk passjell humbjen e statusit të gjyqtarit.

51. Gjykata e sheh të bazuar këtë argument dhe vlerëson se ai respekton parimin e proporcionalitetit. Në jurisprudencën e saj ajo ka theksuar se proporcionaliteti i një kufizimi duhet vlerësuar rast pas rasti, duke pasur parasysh disa aspekte, si: balancën mes së drejtës/garancisë së kufizuar dhe interesit publik, mjetin e përdorur në raport me gjendjen që e ka diktuar atë, të drejtën/garancinë e cenuar dhe synimin që kërkon të arrijë legjislatori. Këto aspekte nuk duhet të analizohen veç e veç, por të gërshetuara me njëra-tjetrën. Baraspeshimi i ndërhyrjes, me gjendjen që e ka diktuar ndërhyrjen, imponon ligjvënësin të zbatojë mjete të tilla ligjore, të cilat duhet të jenë efektive, d.m.th. të zgjedhura në mënyrë të tillë që të jenë të përshtatshme për realizimin e synimeve që ndiqen (*shih vendimet nr. 4, datë 23.2.2011; nr. 12, datë 14.04.2010 dhe nr. 16, datë 25.7.2008 të GJK*).

52. Në këndvështrim të këtyre kritereve kushtetuese, Gjykata vlerëson se në çështjen në shqyrtim, pezullimi i gjyqtarit nga detyra është në funksion të rritjes së besimit të publikut në dhënien e drejtësisë. E drejta e gjyqtarit për të ushtruar detyrën i pakufizuar në kohë së bashku me garancitë e tjera që parashikon neni 138 i Kushtetutës, janë pjesë përbërëse të statusit të gjyqtarit dhe si të tilla i shërbejnë pavarësisë së gjyqësorit. Krahës këtij aspekti, ligjvënësi duhet të kujdeset edhe për funksionimin sa më mirë të pushtetit gjyqësor, me qëllim realizimin e misionit që ata kanë, pra dhënies së drejtësisë. Drejtësia mund të jetë e besueshme dhe me integritet kur jepet nga gjyqtarë që nuk ngjallin dyshime për sa i takon figurës së tyre. Këtij qëllimi i shërben edhe dispozita e nenit 10/3, e cila zbatohet në bashkëpunim me ligjin për organizimin e pushtetit gjyqësor dhe dispozitat përkatëse të KPP.³

53. Në lidhje me pretendimin se shprehjet që përmbajnë dispozitat ligjore objekt shqyrtimi cenojnë parimin e barazisë para ligjit dhe të mosdiskriminimit, parashikuar nga neni 18 i Kushtetutës, Gjykata çmon se kërkuesi nuk e ka ngritur këtë pretendim në nivel kushtetues.

54. Si përfundim, nisur nga sa më lart, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuetit, për sa i përket papajtueshmërisë me Kushtetutën të nenit 4 të ligjit objekt shqyrtimi, që ndryshon nenin 7 të ligjit nr. 8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, janë të bazuara dhe duhen pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/a dhe 134/1, shkronja “c”, të Kushtetutës, si dhe të nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Pranimin e pjesshëm të kërkesës.
- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të nenit 4 të ligjit nr.101/2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, të ndryshuar.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Vladimir Kristo, Sokol Berberi, Altina Xhoxhaj, Fatos Lulo, Gani Dizdari

Anëtar pjesërisht kundër: Bashkim Dedja (kryetar)

Anëtarë kundër: Vitore Tusha, Fatmir Hoxha, Besnik Imeraj

MENDIM PARALEL

1. Bashkohem me shumicën për shfuqizimin e nenit 4 të ligjit nr. 101/2014 “Për disa shtesa dhe

³ Votuan kundër: G. Dizdari, F. Hoxha dhe F. Lulo

ndryshime në ligjin nr. 8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, por ndahem përsa i takon argumentit për të cilin u shfuqizua kjo dispozitë, si dhe përsa i takon rrëzimit të dy pretendimeve të kërkuarit lidhur me kompetencën e Presidentit për zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së dhe pezullimin nga detyra të anëtarit të KLD-së kur ai merret i pandehur për kryerjen e një vepre penale.

A. Për shfuqizimin e nenit 4 të ligjit nr. 101/2014

2. Shumica argumenton se “...çdo organ kushtetues dhe pjesë përbërëse të tij kanë detyrimin t’i nënshtrohen Kushtetutës dhe ligjeve të vendit. Nga ky rregull rrjedh, gjithashtu, detyrimi se të gjithë organet gjatë ushtrimit të detyrës së tyre duhet të mbajnë përgjegjësinë që u takon në çdo aspekt të veprimtarisë së tyre si funksionarë publikë. Në këtë kuptim, kushdo që ushtron një funksion publik nuk është i përjashtuar nga përgjegjësia. Për të realizuar efektivisht këtë aspekt të zbatimit të parimeve të shtetit të së drejtës, kuadri normativ i një shteti parashikon edhe rastet ekstreme të përgjegjësisë, pra rastet kur funksionari mund të shkarkohet për shkak të mosushtrimit të përgjegjshëm të detyrës me të cilën është ngarkuar...Gjykata çmon se funksioni kushtetues i anëtarit të zgjedhur të KLD-së (funksion administrativ/-ekzekutiv), duke qenë se është i ndryshëm nga funksionet e tjera kushtetuese (funksioni i gjyqtarit për dhënien e drejtësisë), edhe garancitë, edhe rastet e kontrollit të përgjegjshmërisë nuk janë të njëjta. Për çështjet/marrëdhëniet që nuk janë të rregulluara nga Kushtetuta, ligjvënësi nuk ndalohet të ndërhyjë, por në çdo rast ai duhet të respektojë parimet dhe standardet kushtetuese përkatëse. Ky detyrim merr rëndësi të veçantë në rastet kur bëhet fjalë për gjyqtarët, pasi kjo çështje është rregulluar shprehimisht dhe në mënyrë shteruese nga neni 147/6 i Kushtetutës...Gjykata vlerëson se edhe anëtari i KLD-së mban përgjegjësi si çdo funksionar tjetër. Gjatë procesit të verifikimit të veprimtarisë së tij nëse ka qenë në përputhje apo jo me Kushtetutën dhe ligjet e vendit, ai, ashtu si çdo funksionar tjetër, duhet të gëzojë disa garanci kur ndaj tij fillon një procedurë shkarkimi...Në përfundim, Gjykata vlerëson se shkaqet e parashikuara në nenin 4 të ligjit për shkarkimin e anëtarëve të KLD-së nuk janë të qarta dhe nuk garantojnë procesin e rregullt ligjor gjatë procedurës për shkarkimin e tyre. Në këto kushte, kjo dispozitë nuk është në pajtim me parimin e sigurisë juridike, përsa i takon qartësisë së normës juridike në përmbajtje.” (prg.28-33 të vendimit).

3. Jam kundër këtij argumenti mbi të cilin shumica shfuqizoi dispozitën e ligjit objekt shqyrtimi. Lidhur me parashikimin e rasteve të shkarkimit të anëtarëve të KLD-së, jam i qëndrimit se kjo dispozitë paraqet probleme të natyrës kushtetuese në këto drejtime:

4. Neni 4 i ligjit objekt shqyrtimi ka shtuar një dispozitë të re në ligjin për KLD-në, konkretisht nenin 7/1 me këtë parashikim:

“Shkarkimi i anëtarit

Anëtari i Këshillit të Lartë të Drejtësisë shkarkohet përkatësisht nga Konferenca Kombëtare Gjyqësore ose nga Kuvendi në këto raste:

- a) për shkelje të Kushtetutës dhe të ligjit;
- b) për kryerjen e një krimi;
- c) për paafësi mendore dhe fizike;
- d) për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e tij;
- d) vërtetohet njëra nga papajtueshmëritë e parashikuara në ligj.”

5. Para këtij ndryshimi, në ligjin për KLD-në nuk kanë qenë të parashikuara rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së. Gjithashtu, neni 147 i Kushtetutës nuk parashikon asnjë rast shkarkimi të anëtarëve të KLD-së, por vetëm zgjedhjen dhe kohën e qëndrimit në detyrë të tyre. Duke iu referuar materialit të paraqitur në Komisionin e Çështjeve Ligjore dhe të Administratës Publike nga nismëtarët e projektligjit, si dhe raportit të atij Komisioni drejtuar Kuvendit (në seancë plenare), rezulton se qëllimi i këtij parashikimi ka qenë plotësimi i boshllëkut ligjor që ka ekzistuar deri sot, pasi vetëm për këtë organ kushtetues nuk ka pasur parashikim konkret për rastet e shkarkimit dhe të përfundimit para kohe të mandatit (fq. 19-20 e procesverbalit të Komisionit të Çështjeve Ligjore, datë 16.7.2014, fq.10 e procesverbalit të Komisionit të Çështjeve Ligjore datë 22.7.2014).

6. Jam i qëndrimit se parashikimi i rasteve të shkarkimit për organe kushtetuese, kur nuk janë të shprehura në Kushtetutë, nuk mund të parashikohet me ligj. KLD-ja është një organ kushtetues i

ngarkuar me funksionin për të emëruar dhe shkarkuar gjyqtarët, si dhe me çështje të tjera që prekin organizimin e sistemit të drejtësisë, sipas parashikimit kushtetues të nenit 147/4. Për këtë qëllim, ai është konceptuar si organ i pavarur, cilësi kjo që karakterizohet nga mënyra e formimit të tij, me pjesëmarrjen e kreut të shtetit dhe të figurave më të larta të gjyqësorit (kryetarit të Gjykatës së Lartë), përfaqësuesit të ekzekutivit (ministrit të drejtësisë), si dhe përfaqësuesve të ligjvënësit (3 anëtarë). Kjo përbërje jo vetëm synon pavarësinë e tij nga të gjitha pushtetet e tjera, por pasqyron edhe ndarjen dhe balancimin e pushteteve në KLD.⁴

7. Nëse Kushtetuta ka urdhëruar garantimin e pavarësisë së KLD-së, kjo është bërë me qëllim funksionimin sa më mirë të sistemit të drejtësisë në tërësi dhe jo të vetë KLD-ja si e tillë. Pra, pavarësia e tij sjell pasoja direkte tek dhënia e drejtësisë. Në këtë kuptim, mënyra e formimit të këtij organi është parashikuar në Kushtetutë me qëllim mosdeformimin (pakësim, shtim) me ligj të këtij aspekti, duke i dhënë një garanci më të madhe nga ndryshimi i vullnetit politik të ligjvënësit. Fakti që Kushtetuta nuk ka parashikuar asnjë rast të shkarkimit të anëtarëve të KLD-së të çon në dy përfundime:

8. *Kushtetutbërësi nuk e ka parë të arsyeshme parashikimin e rasteve të shkarkimit jo për të bërë përjashtim për këtë organ kushtetues, por për faktin se anëtarët e KLD-së janë ose gjyqtarë, ose funksionarë të lartë, të cilët, sipas rastit, mund të shkarkohen nga detyra parësore që ushtrojnë sipas dispozitave përkatëse kushtetuese për këtë qëllim.* Kështu, neni 147/6 i Kushtetutës parashikon rastet e shkarkimit të gjyqtarëve të nivelit të parë dhe të dytë. Neni 90/2 parashikon rastet e shkarkimit të Presidentit të Republikës. Neni 140 parashikon rastet e shkarkimit të anëtarit të Gjykatës së Lartë, i cili vlen edhe për Kryetarin e saj, si anëtar ex officio i KLD-së. Ministri i Drejtësisë është post politik i ekzekutivit dhe si i tillë ai lidhet me votëbesimin politik të mazhorancës dhe kryeministrit, prandaj normalisht nuk mund të shkarkohet si funksionarët e tjerë. Pra, të gjithë këta anëtarë të KLD-së, duke qenë njëkohësisht mbajtës të funksioneve të tjera shtetërore (për shkak të detyrës me kohë të pjesshme që ushtrojnë si anëtarë të KLD-së), nuk janë të pashkarkueshëm, ndryshe nga sa parashtrohet Kuvendi. Kjo do të thotë se nëse ata plotësojnë një nga rastet e shkarkimit të parashikuara në dispozitat e sipërpërmendura, ata jo vetëm nuk mund të jenë më mbajtës të detyrës primare të tyre (pra, gjyqtar i të gjitha niveleve, President i Republikës), por nuk mund të jenë as anëtarë të KLD-së. Pra, shkarkimi i tyre nga funksionet primare passjell përfundimin e mandatit të tyre si anëtarë të KLD-së. Nëse një anëtar i KLD-së do të shkarkohej sipas ligjit objekt shqyrtimi, atëherë ai sërish do të duhej të shkarkohej edhe nga funksioni primar i tij gjyqtar apo President, sepse shkaqet, të cilat ligji i lidh me shkarkimin, janë të njëjta me ato që parashikon Kushtetuta për funksionet kryesore që bartin anëtarët e KLD-së. Pra, qëllimi i përfshirjes së rasteve të shkarkimit në ligjin për KLD-në jo vetëm humbet kuptimin, por edhe është i pazbatueshëm, pasi detyra që mbajnë anëtarët e KLD-së duke qenë me kohë të pjesshme, nuk mund të lidhet me raste të tjera shkarkimi tej atyre që parashikohen për funksionin primar të tyre.

9. *Kushtetuta nuk mund të parashikojë raste shkarkimi të dyfishta për të njëjtin funksionar.* Mbajtja e dy funksioneve në një shtet nuk është rregull, por përjashtim. Ky parim njihet ndryshe si papajtueshmëri. Koncepti i papajtueshmërisë në legjislacione të ndryshme është i përfshirë pjesërisht në kushtetutë, pjesërisht në ligje të veçanta. Papajtueshmëri me funksionin do të thotë që funksionari nuk lejohet të ushtrojë detyrë tjetër.⁵

10. Gjykata Kushtetuese ka theksuar në praktikën e saj se për çdo rast, kur rregullimi parashikohet shprehimisht prej Kushtetutës, ai detyrimisht do të zbatohet drejtpërdrejt. Përmbajtja e

⁴ Shih vendimin nr.14/2006 të GJK.

⁵ Në disa raste lejohet, p.sh, qenia e ministrit edhe deputet (neni 70/2 i Kushtetutës shqiptare). Shih vendimin nr. 44/2011 të Gjykatës Kushtetuese.

dispozitës kushtetuese nuk mund të mënjanohet ose të tejkalohet duke u dhënë përparësi akteve juridike që dalin në bazë dhe për zbatim të Kushtetutës. Ky detyrim rrjedh nga përmbajtja e nenit 4/3 të Kushtetutës. Në rastet kur Kushtetuta lë hapësira me qëllim delegimin e kompetencës ligjvënës të zakonshëm, atëherë, nuk është i nevojshëm referimi tek kjo dispozitë, pra e zbatimit të drejtpërdrejt të saj. Nëse ndodhemi para kësaj situate, është e pritshme që aktet normative që do të dalin për këtë qëllim të respektojnë hierarkinë e akteve normative.⁶

11. Në vijim të kësaj logjike juridike, duke u kthyer konkretisht tek objekti i çështjes, gjyqtari, për shkak të funksionit që ka, trajtohet nga Kushtetuta si funksion kushtetues. Si i tillë, ai gëzon, përveç të tjerave, mbrojtje të posaçme nga Kushtetuta. Kjo del qartë nga përmbajtja e dispozitës që parashikon shkarkimin e gjyqtarit, e cila është e ngjashme me atë të shkarkimit të zyrtarëve që ushtrojnë funksione të rëndësishme, duke përdorur të njëjtat standarde për këtë kategori funksionarësh shtetërorë.⁷ Megjithëse Kushtetuta ka parashikuar të njëjtin trajtim për këta funksionarë, një gjë të tillë nuk e kanë bërë ligjet për organizimin dhe funksionimin e institucioneve përkatëse. Konkretisht, për zyrtarët e parashikuar nga nenet 128 (gjyqtarët e Gjykatës Kushtetuese), 140 (gjyqtarët e Gjykatës së Lartë) dhe 149 (Prokurori i Përgjithshëm) të Kushtetutës nuk është bërë asnjë formulim tjetër në ligjet organike të tyre. E kundërta ka ndodhur për gjyqtarët e nivelit të parë dhe të dytë në ligjin “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”.

12. Gjykata Kushtetuese në një rast të mëparshëm, kur i është dashur të vlerësojë shtimin e rasteve të shkarkimit të gjyqtarit me ligj përtej atyre që ka parashikuar Kushtetuta, ka konstatuar se Kushtetuta nuk ka pasur për qëllim që të autorizojë ligjvënësin të parashikojë me ligj rastet e shkarkimit, pasi këtë ajo e ka bërë nëpërmjet nenit 147/6 të saj, sipas të cilit gjyqtari mund të shkarkohet nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë për kryerjen e një krimi, për paaftësi mendore a fizike, për akte a sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit ose për pamjaftueshmëri profesionale. Shtimi me ligj i rastit të shkarkimit të gjyqtarit për shkelje të disiplinës, është konsideruar prej saj i papajtueshëm me pikën 6 të nenit 147 të Kushtetutës dhe për këtë arsye ajo e ka shfuqizuar. Sipas saj, shkarkimi nga detyra i gjyqtarit, e drejta e ankimit ndaj këtij vendimi, si dhe organi që duhet ta marrë atë në shqyrtim rregullohen drejtpërdrejt nga Kushtetuta. Kjo përbën një garanci më shumë për gjyqtarët për shkak të funksionit që ata kryejnë dhe misionit që u ka ngarkuar shteti dhe shoqëria.⁸

13. Edhe rasti konkret para kësaj Gjykate mund të shihet në analogji me rastin e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së nga detyra, sipas ndryshimeve të ligjit për KLD-në, objekt shqyrtimi. Përderisa Kushtetuta ka heshtur lidhur me këtë fakt, nuk mundet që ligjvënësi ta rregullojë me ligj. Rregullimi në një rast hipotetik mund të ishte i vlefshëm vetëm përse i takon anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, të cilët nuk janë njëkohësisht funksionarë dhe mund të mos u nënshtrohen rregullave të posaçme përse i takon përfundimit të mandatit ose shkarkimit të tyre.

14. Për sa më lart, jam i qëndrimit se Gjykata duhej ta kishte mbështetur shfuqizimin e nenit 4 të ligjit objekt shqyrtimi mbi linjën se parashikimi i shkaqeve të shtuara për shkarkimin nga detyra të anëtarëve të KLD-së, përveç atyre të parashikuara nga Kushtetuta për secilin funksion primar që ata mbajnë, nuk është në përputhje me vullnetin e kushtetutbërësit, si rrjedhojë sjell cenim të nenit 4 dhe 116 të Kushtetutës.

B. Për pretendimin lidhur me zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm nga 3 anëtarët e zgjedhur nga Kuvendi

15. Jam i qëndrimit se zgjedhja e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm mes 3 anëtarëve të KLD-së

⁶ Vendime të Gjykatës Kushtetuese nr. 212, datë 29.12.2002 dhe nr. 3, datë 20.02.2006.

⁷ Krahazo nenin 147/6 me nenet 128 e 140 të Kushtetutës për shkarkimin e gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës Kushtetuese, si dhe me nenin 149 për shkarkimin e Prokurorit të Përgjithshëm.

⁸ Shih vendimin nr. 29/2005 të Gjykatës Kushtetuese.

që zgjidhen nga Kuvendi është interpretim i ngushtë i dispozitës kushtetuese 147/3 të Kushtetutës dhe si rrjedhojë bie ndesh me të. Kushtetuta është mjaftuar vetëm me parashikimin që ai të zgjidhet nga radhët e anëtarëve të KLD-së, pa bërë dallime midis mënyrës së zgjedhjes së tyre apo organit që i zgjedh ata. Në këtë këndvështrim, dispozita objekt shqyrtimi është tejkalim i parashikimit kushtetues dhe nuk respekton as hierarkinë e akteve normative të sanksionuar në nenin 116 të Kushtetutës.

16. Gjykata Kushtetuese ka theksuar në praktikën e saj se Kushtetuta, kur e ka parë të arsyeshme, ka parashikuar shprehimisht zbatimin e drejtpërdrejt të saj ose nuk ka lënë hapësirë rregulluese për ligjvënësin. Si rrjedhim, përmbajtja e dispozitës kushtetuese nuk mund të mënjanohet ose të tejkalohet duke u dhënë përparësi akteve juridike që dalin në bazë dhe për zbatim të Kushtetutës. Ky detyrim rrjedh nga përmbajtja e nenit 4/3 të Kushtetutës. Në rastet kur Kushtetuta lë hapësira me qëllim delegimin e kompetencës ligjvënësit të zakonshëm, atëherë nuk është i nevojshëm zbatimi i drejtpërdrejt i saj. Nëse ndodhemi para kësaj situate, është e pritshme që aktet normative që do të dalin për këtë qëllim të respektojnë hierarkinë e akteve normative (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 212/2002 dhe nr. 3/2006*).

17. Në rastin konkret, ndryshimi që ka sjellë neni 7 i ligjit objekt kërkesë është se Presidenti, për zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së, duhet të kufizohet mes anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, pra tek 3 anëtarë. Është e dukshme që dispozita ligjore sjell një kufizim të numrit të anëtarëve të KLD-së që mund të përzgjidhen nga Presidenti si zëvendëskryetar. Pra, sipas ligjit jo të gjithë anëtarët e KLD-së janë potencialisht kandidatë për t'u zgjedhur në postin e zëvendëskryetarit të KLD-së, por vetëm ata anëtarë që zgjidhen nga Kuvendi, gjë që nuk duket të jetë në pajtim me vullnetin e kushtetutbërësit, i cili nuk ka parashikuar asnjë kufizim për këtë rast.

18. Gjykata Kushtetuese ka tashmë praktikë të konsoliduar lidhur me raportin normë kushtetuese – normë ligjore, duke përcaktuar qartë raportin e varësisë midis tyre, në funksion të ruajtjes së qëndrueshmërisë së rendit juridik. Sipas saj, *“rendi juridik nuk është një sistem i normave që qëndrojnë pranë njëra-tjetrës ose në të njëjtin rang, ai është një sistem i shkallëzuar në shtresa të ndryshme i përbërë nga norma të ndryshme. E përbashkëta e tyre qëndron tek fakti se vlera e një norme, e cila është krijuar mbi bazën e një norme tjetër, qëndron tek vlera e kësaj të fundit, e cila nga ana e saj është krijuar mbi bazën e një norme tjetër më të lartë. Nëse do t'i referohemi një sistemi konkret normash, atëherë do të marrim si të mirëqenë që Kushtetuta ndodhet në rangun më të lartë të normave. Me këtë do të kemi parasysh Kushtetutën në kuptimin material të saj, pra në kuptimin që kemi një normë pozitive ose disa norma pozitive nëpërmjet të cilave krijohen rregullat e përgjithshme të sjelljes, ose norma të tjera juridike. Këto norma juridike të krijuara mbi bazën e Kushtetutës në kuptimin material të saj nuk përbëjnë gjë tjetër veçse funksionin e ligjvënësit. Rregullimi kushtetues përmban shprehimisht organin i cili autorizohet të nxjerrë ligje ose akte të tjera normative (shih vendimet 3/2006, 14/2006, 29/2005).*

19. Nisur nga sa më lart, duke qenë se neni 4/3 i Kushtetutës parashikon se dispozitat e saj zbatohen në mënyrë të drejtpërdrejtë, atëherë rregullimi i parashikuar në nenin 147/3 të Kushtetutës mund të zbatohet edhe pa pasur nevojë t'i referohet parashikimit të ri ligjor, i cili në dukje e kufizon efektin e dispozitës kushtetuese. Është parim themelor që rregullimi kushtetues nuk mund të mënjanohet dhe as të tejkalohet, por duhet të zbatohet drejtpërsëdrejti, nëse nuk ka deleguar kompetencë zbatimi tek ligjvënësi. Parë nga ky këndvështrim, është Kushtetuta që autorizon ligjvënësin, dhe ky i fundit, duke respektuar konceptet dhe parimet kushtetuese, të caktojë kufijtë e hapësirës rregulluese nëpërmjet nxjerrjes së normave juridike. Nga kjo buron kërkesa dhe parimi, sipas të cilit, aktet juridike më të ulta duhet të jenë në pajtim me aktet juridike më të larta si në kuptimin formal, ashtu edhe atë material. Në rastin konkret rezulton që parashikimi i nenit 7 të ligjit objekt shqyrtimi ka kufizuar vullnetin e kushtetutbërësit të shprehur në nenin 147/3, duke ngushtuar rrethin e personave, mes të cilëve Presidenti mund të zgjedhë zëvendëskryetarin e KLD-së.

20. Në përfundim mendoj se kufizimi i vendosur nga ligjvënësi në rrethin e subjekteve që mund të propozohen nga Presidenti i Republikës si kandidatë për funksionin e zëvendëskryetarit të KLD-

së, është bërë në mungesë të një autorizimi kushtetues si dhe passjell një ndryshim në modelin kushtetues përzgjedhës (neni 147/3 i Kushtetutës). Çka bie ndesh me parimin se “uniteti i sistemit normativ qëndron në varësinë që ekziston ndërmjet normës “krijuese” dhe normës “së krijuar”” (shih vendimin nr. 19, datë 03.05.2007 të Gjykatës Kushtetuese) në të cilin “Kushtetuta është ligji më i lartë në Republikën e Shqipërisë” (neni 4/2 i Kushtetutës).

C. Për pretendimin lidhur me pezullimin nga detyra të anëtarit të KLD-së kur merret i pandehur

21. Neni 10/2 i ligjit objekt shqyrtimi parashikon: “Në rastin kur një gjyqtar merr cilësinë e të pandehurit, Këshilli i Lartë i Drejtësisë vendos pezullimin e gjyqtarit nga detyra derisa të merret vendim gjyqësor i formës së prerë.”

22. Ndërkohë një rregullim i ngjashëm është i parashikuar edhe në nenin 29 të ligjit nr. 9877, datë 18.2.2008 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor”. Pra, rezulton që vendosja e masës së pezullimit të gjyqtarit nga detyra, kur ndaj tij fillon një procedim penal, ka qenë e parashikuar që në vitin 2008 në ligjin për pushtetin gjyqësor. Madje në këtë ligj, ndryshe nga sa pretendon kërkuesi në parashtimet e tij lidhur me mospasjen e asnjë garancie për gjyqtarin kur ky deklarohet i pafajshëm me vendim të formës së prerë, janë të parashikuara dhe dy pasoja konkrete nëse gjyqtari shpallet i pafajshëm: a) kthimi në punën e mëparshme dhe b) paga e plotë nga momenti i pezullimit të tij.

23. Mendoj se dispozita e ligjit për organizimin gjyqësor është një dispozitë e plotë, pasi parashikon si rastin e pezullimit, ashtu edhe të pasojave që vijnë nga një vendim gjyqësor që mund ta deklarojë gjyqtarin të pafajshëm, si garanci për ushtrimin e detyrës së tij. Duke qenë se këto garanci janë të parashikuara në ligjin për organizimin e pushtetit gjyqësor, i cili është ligji specifik për gjyqtarët, ku parashikohet statusi i tyre, nuk është e qartë arsyeja përse ligjvënësi e ka parashikuar këtë rregullim edhe në nenin 10 të ligjit për KLD-në objekt shqyrtimi para Gjykatës. Mendoj që neni 10 është i panevojshme dhe krijon probleme në caktimin e ligjit të zbatueshëm në një rast konkret, duke qenë se rregullime të ngjashme janë parashikuar në më shumë se një akt normativ. Një situatë e tillë bie ndesh edhe me parimin e sigurisë juridike përsa i takon qartësisë së normave juridike.

24. Për sa më lart, jam i qëndrimit se Gjykata duhej të kishte shfuqizuar si antikushtetuese edhe nenin 7 dhe 10 të ligjit objekt shqyrtimi.

Anëtar: Gani Dizdari

MENDIM PARALEL

1. Për arsye se ndaj mendim të ndryshëm me shumicën në lidhje me argumentet për pranimin e pretendimit të kërkuarit, 1/5-ës së deputetëve të Kuvendit të Shqipërisë, për papajtueshmërinë me Kushtetutën të nenit 4 të ligjit nr. 101, datë 31.07.2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.8811, datë 17.05.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, të ndryshuar”, çmoj të rëndësishme të shprehem me mendim paralel.

2. Gjithashtu, nuk jam dakord me vendimmarrjen e shumicës për rrëzimin e pretendimeve të kërkuarit lidhur me kompetencën e Presidentit të Republikës për zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së sipas qëndrimit të shprehur tashmë në mendimin e pakicës së vendimit nr. 16, datë 10.014.2015 të Gjykatës Kushtetuese.

3. Shumica ka argumentuar se anëtari i KLD-së mban përgjegjësi si çdo funksionar tjetër. Gjatë procesit të verifikimit të veprimtarisë së tij, nëse ka qenë në përputhje apo jo me Kushtetutën dhe ligjet e vendit, ai, ashtu si çdo funksionar tjetër, duhet të gëzojë disa garanci kur ndaj tij fillon një procedurë shkarkimi. Të tilla garanci janë të parashikuara edhe për funksionarë të tjerë, si Prokurori i Përgjithshëm (neni 149/2), anëtari i Gjykatës së Lartë (neni 140) dhe anëtari i Gjykatës Kushtetuese (neni 128). Në këtë këndvështrim, lidhur me nenin 4 të ligjit objekt shqyrtimi, ajo (shumica) ka konstatuar se shkelja e ligjit, si shkak i shkarkimit të anëtarit të KLD-së, rezulton të jetë e

përgjithshëm dhe evazive. Ndërsa shkaqet e tjera janë të njëjta me ato të parashikuara në nenin 7 si raste të mbarimit të mandatit të anëtarit të KLD-së. Shumica, nisur nga fakti se rastet e mbarimit të mandatit dhe ato të shkarkimit duhet të jenë të dallueshme nga njëra-tjetra, pasi edhe shkaqet që çojnë te përfundimi i funksionit të zyrtarit për secilin rast janë të ndryshme, ka arritur në përfundimin se shkaqet e parashikuara në nenin 4 të ligjit për shkarkimin e anëtarëve të KLD-së nuk janë të qarta dhe nuk garantojnë procesin e rregullt ligjor gjatë procedurës për shkarkimin e tyre. Në këto kushte, sipas shumicës, kjo dispozitë nuk është në pajtim me parimin e sigurisë juridike, për sa i takon qartësisë së normës juridike në përmbajtje, dhe si e tillë është antikushtetuese dhe duhet shfuqizuar (*shih paragrafët 30-33 të vendimit*).

4. Arsyeimi i mësipërm i shumicës për shfuqizimin e nenit 4 të ligjit nr. 101/2014 bie ndesh me vullnetin e kushtetutëbërësit dhe me parimet kushtetuese. Në ndryshim nga shumica, jam i mendimit se parashikimi i rasteve të shkarkimit të anëtarëve të organeve kushtetuese për të cilat nuk është shprehur Kushtetuta, nuk mund të bëhet me ligj, qoftë ky edhe me shumicë të cilësuar.

5. Sikurse vëren edhe shumica, Kushtetuta (neni 147) nuk ka parashikuar ndonjë rast për shkarkimin e anëtarëve të KLD-së, por vetëm zgjedhjen dhe kohën e qëndrimit në detyrë të tyre (*shih paragrafët nr. 20-21 të vendimit*). Edhe në ligjin për KLD-në, përpara ndryshimeve të bëra me ligjin objekt shqyrtimi, nuk kanë qenë të parashikuara rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së. Pavarësisht mungesës në parashikimet kushtetuese, neni 4 i ligjit objekt shqyrtimi ka shtuar një dispozitë të re në ligjin për KLD-në (konkretisht nenin 7/1), i cili parashikon rastet e shkarkimit të anëtarit të KLD-së⁹.

6. Gjykata në jurisprudencën e saj tashmë të konsoliduar është shprehur se parimi i shtetit të së drejtës detyron të gjitha organet e pushtetit publik që t'i ushtrojnë kompetencat e tyre vetëm në kuadër dhe në bazë të normave kushtetuese (*shih vendimet nr. 5, datë 05.02.2014 dhe nr. 1, datë 12.01.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Aktet juridike që nxirren nga këto organe, duhet të jenë në pajtim me aktet juridike më të larta si në kuptimin formal, ashtu edhe atë material (*shih vendimet nr. 5, datë 05.02.2014 dhe nr. 23, datë 08.06.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Respektimi i hierarkisë së akteve normative është një detyrim që rrjedh nga parimi i shtetit të së drejtës dhe i koherencës në sistemin ligjor (*shih vendimet nr. 5, datë 05.02.2014 dhe nr. 2, datë 03.02.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Piramida e akteve normative, e sanksionuar në nenin 116 të Kushtetutës, përcakton marrëdhëniet midis normave juridike, të cilat bazohen në raportin e mbi/nënvendosjes së tyre. Rendi juridik nuk është një radhitje e barasvlershme normash, por një sistem hierarkik, i cili përbëhet nga nivele të ndryshme vlefshmërie, ku në secilin prej tyre qëndron një normë ose grup normash, duke përfutur kështu edhe fuqinë e caktuar juridike. Kjo piramidë aktesh normative ka në majë të saj Kushtetutën, e cila shërben si burim për aktet e tjera juridike (*shih vendimet nr. 5, datë 05.02.2014 dhe nr.3, datë 20.02.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Kushtetuta, si akt themelor i një shteti, parashikon organet dhe kushtet në të cilat duhet të nxirren aktet normative, duke synuar qëndrueshmërinë e tyre. Kushtetuta, mbi bazën e të cilës miratohen të gjitha aktet e tjera normative, mund të ndërmarrë si mision të saj edhe përcaktimin e përmbajtjes së ligjeve që duhet të miratohen në të ardhmen nga ligjvënësi. Kështu, konsiderohet si karakteristikë e kushtetutave të shkruara përcaktimi konkret i disa parimeve kryesore ose përjashtimi

⁹ "Shkarkimi i anëtarit

Anëtar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë shkarkohet përkatësisht nga Konferenca Kombëtare Gjyqësore ose nga Kuvendi në këto raste:

a) për shkelje të Kushtetutës dhe të ligjit;

b) për kryerjen e një krimi;

c) për paafësi mendore dhe fizike;

e) për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e tij;

d) vërtetohet njëra nga papajtueshmëritë e parashikuara në ligj."

absolut i disa rrethanave që konsiderohen si të papranueshme për të (*shih vendimin nr.3, datë 20.02.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Gjykata është shprehur, gjithashtu, se rregullimet që bën Kushtetuta nuk mund të jenë gjithmonë të plota ose shteruese. Megjithëse disa çështje lidhur me rendin shtetëror mund të parashikohen në mënyrë të hollësishme prej saj, gjithsesi mbeten mjaft aspekte të organizimit të jetës institucionale për t'u parashikuar nga ligje ose akte të tjera normative, sipas rastit. Pra, Kushtetuta nuk ka për qëllim të rregullojë hollësisht çdo çështje të organizimit të jetës shoqërore politike të një vendi, por vetëm parimet dhe kriteret bazë mbi të cilat duhet të mbështetet ajo. Shpesh, Kushtetuta qëllimisht lë hapësira rregullimi nga ligjvënësi i zakonshëm, në mënyrë që të mos pengojë marrjen e nismave politike, ekonomike, sociale e kulturore nga partitë politike ose qeveria. Por, Kushtetuta, përveç kësaj, mund të parashikojë hollësisht dhe shprehimisht edhe rastet për të cilat nuk mund t'i lërë hapësira rregullimi ligjvënësit të zakonshëm (*shih vendimin nr. 3, datë 20.02.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Bazuar në këto parime, Gjykata ka theksuar se për çdo rast, kur rregullimi kushtetues parashikohet shprehimisht prej saj, ai detyrimisht do të zbatohet drejtpërdrejt. Përmbajtja e dispozitës kushtetuese nuk mund të mënjanohet ose të tejkalohet duke u dhënë përparësi akteve juridike që dalin në bazë dhe për zbatim të Kushtetutës. Ky detyrim rrjedh nga përmbajtja e nenit 4/3 të Kushtetutës. Në rastet kur Kushtetuta lë hapësira, me qëllim delegimin e kompetencës ligjvënësit të zakonshëm, atëherë nuk është i nevojshëm referimi te kjo dispozitë, pra e zbatimit të drejtpërdrejt të saj. Nëse ndodhemi para kësaj situatë, është e pritshme që aktet normative që do të dalin për këtë qëllim të respektojnë hierarkinë e akteve normative (*shih vendimin nr. 3, datë 20.02.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Nga ana tjetër, Gjykata është shprehur se KLD-ja është një organ kushtetues i ngarkuar me funksionin për të emëruar e shkarkuar gjyqtarët si dhe me çështje të tjera që kanë të bëjnë me organizimin e sistemit të drejtësisë, sipas parashikimit kushtetues të nenit 147/4. Për këtë qëllim ai është konceptuar si organ i pavarur, cilësi kjo që karakterizohet nga mënyra e formimit të tij, me pjesëmarrjen e kreut të shtetit, të figurave më të larta të gjyqësorit (Kryetarit të Gjykatës së Lartë), përfaqësuesit të ekzekutivit (ministrit të Drejtësisë), përfaqësuesve të ligjvënësit (3 anëtarë), si dhe gjyqtarë të zgjedhur nga Konferenca Gjyqësore Kombëtare. Kjo përbërje jo vetëm synon pavarësinë e tij nga të gjitha pushtetet e tjera, por pasqyron edhe ndarjen dhe balancimin e pushteteve në KLD (*shih vendimin nr.14, datë 22.05.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Nga sa më lart, edhe pse sipas përcaktimeve kushtetuese mbajtja e dy funksioneve nuk është rregull, përjashtimisht neni 147/1 i Kushtetutës kushtëzon cilësinë e anëtarit të KLD-së me mbajtjen e një funksioni tjetër. Me fjalë të tjera, pikërisht për shkak të funksionit parësor (President i Republikës, Kryetar i Gjykatës së Lartë, ministër i Drejtësisë, funksionarë të lartë – përfaqësues i Kuvendit apo qenia gjyqtar) që ka një anëtar i KLD-së, bëhet e mundur pjesëmarrja e tij në KLD. Kjo edhe për faktin se ushtrimi i detyrës si anëtar i KLD-ës nuk kryhet me kohë të plotë.

13. Në këto kushte, kushtetutëbërësi nuk ka parashikuar rastet e shkarkimit të anëtarit të KLD-së, pasi për secilin prej anëtarëve të KLD-së Kushtetuta ka parashikuar, për funksionin parësor që ata kryejnë, mënyrën e shkarkimit të tyre nga detyra. Konkretisht, neni 90/2 i Kushtetutës parashikon rastet e shkarkimit nga detyra të Presidentit të Republikës; neni 140 i Kushtetutës parashikon rastet e shkarkimit nga detyra të anëtarëve të Gjykatës së Lartë, pra edhe të kryetarit të saj; neni 147/6 i Kushtetutës parashikon rastet e shkarkimit të gjyqtarëve të nivelit të parë dhe të dytë. Ministri i Drejtësisë është funksionar politik, pjesë e ekzekutivit, dhe si i tillë lidhet me votëbesimin politik të shumicës qeverisëse. Pra, për anëtarët e KLD-së, ndryshe nga sa parashtron Kuvendi, duke qenë njëkohësisht mbajtës të funksioneve të tjera shtetërore, Kushtetuta ka parashikuar rastet e shkarkimit të tyre.

14. Nga parashikimet kushtetuese të lartpërmendura rezulton qartë se nëse secili prej anëtarëve të

KLD-së ndodhet në një nga rastet e shkarkimit nga detyra për shkak të funksionit primar të tij, ai nuk mund të jetë më mbajtës i tij (President i Republikës, kryetar i Gjykatës së Lartë, gjyqtar, etj.) çka passjell se ai nuk mund të jetë detyrimisht as anëtar i KLD-së. Pra shkarkimi nga funksioni primar sjell për pasojë përfundimin e mandatit të tyre si anëtarë të KLD-së.

15. Për sa më lart, jam i mendimit se përderisa Kushtetuta, ndryshe nga sa ka parashikuar për institucionet e tjera kushtetuese, ka heshtur për përcaktimin e rasteve të shkarkimit nga detyra të anëtarëve të KLD-së, Kuvendi nuk legjitimohet që një gjë të tillë ta bëjë me ligj. Rregullimi hipotetik, apo përjashtimor në këtë rast, ndonëse i sforcuar, mund të ishte i vlefshëm vetëm për sa u takon anëtarëve të KLD-së të zgjedhur nga Kuvendi, të cilët nuk janë njëkohësisht (detyrimisht) mbajtës së funksioneve të tjera.

16. Në këtë kushte, mendoj se parashikimi me ligj i rasteve të shkarkimit të anëtarit të KLD-së deformon vullnetin e kushtetutëbërësit dhe si i tillë bie ndesh me nenet 4, 7, 116 dhe 147 të Kushtetutës.

17. Si përfundim, referuar edhe mendimit tim lidhur me kompetencën e Presidentit të Republikës për zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së (*sibih mendimin e pakicës së vendimit nr. 16, datë 10.014.2015 të Gjykatës Kushtetuese*), vlerësoj se Gjykata duhej të kishte shfuqizuar nenet 4 dhe 7 të ligjit nr.101, datë 31.07.2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.8811, datë 17.05.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, të ndryshuar”.

Anëtar: Vladimir Kristo

MENDIM PAKICE

1. Mendoj se kjo çështje duhet të ishte pranuar vetëm pjesërisht për nenin 4/1, shkronja “a”, shprehja “për shkelje të ligjit”, si dhe për nenin 7 të ligjit nr. 101/2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 8811, datë 17.5.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, prandaj vlerësoj të shprehem me mendim pakice për të dyja problematikat e prekura nga këto dispozita ligjore në nivel kushtetues.

Për pretendimin se rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD-së cenojnë pavarësinë e gjyqësorit

2. Kërkuesi pretendon se neni 4 i ligjit, që parashikon rastet e shkarkimit nga detyra të anëtarëve të KLD-së cenon parimin e ndarjes së pushteteve dhe dobëson vetëqeverisjen e gjyqësorit. Ligji objekt kërkesë nuk bën dallime ose specifikime lidhur me rastet e shkeljes së rëndë të ligjit si shkak për shkarkimin e anëtarit të KLD-së duke lënë vend për abuzim dhe duke mosgarantuar ruajtjen e paprekshmërisë së këtij organi kushtetues.

3. Sipas nenit 4 të ligjit, “anëtari i Këshillit të Lartë të Drejtësisë shkarkohet përkatësisht nga **Konferenca Kombëtare Gjyqësore** ose nga Kuvendi në këto raste:

- a) për shkelje të Kushtetutës dhe **të ligjit**;
- b) për kryerjen e një krimi;
- c) për paaftësi mendore dhe fizike;
- ç) për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e tij;
- d) kur vërtetohet njëra nga papajtueshmëritë e parashikuara në ligj.”

4. Ashtu sikundër evidenton dhe shumica, para këtij ndryshimi, në ligjin për KLD-në nuk kanë qenë të parashikuara rastet e shkarkimit të anëtarëve të KLD. Edhe Kushtetuta nuk ka të parashikuar ndonjë rast shkarkimi të tyre, por vetëm zgjedhjen dhe kohën e qëndrimit në detyrë. Duke iu referuar materialit të paraqitur në Komisionin e Ligjeve nga nismëtarët e projektligjit si dhe raportit të Komisionit të Ligjeve drejtuar Kuvendit, (seancës plenare) rezulton se qëllimi i këtij parashikimi ka qenë plotësimi i boshllëkut ligjor që ka ekzistuar deri sot, pasi KLD-ja është i vetmi

organ kushtetues për të cilin nuk janë parashikuar raste të shkarkimit ose/dhe përfundimit para kohe të mandatit.

5. Sipas shumicës, shkaqet e parashikuara në nenin 4 të ligjit për shkarkimin e anëtarëve të KLD-së nuk janë të qarta dhe nuk garantojnë procesin e rregullt ligjor gjatë procedurës për shkarkimin e tyre. Në këto kushte, kjo dispozitë nuk është në pajtim me parimin e sigurisë juridike, përse i takon qartësisë së normës juridike në përmbajtje, dhe si e tillë është antikushtetuese dhe duhet shfuqizuar. (*prg.33 i vendimit*).

6. Gjykata Kushtetuese ka elaboruar jo vetëm pavarësinë, por edhe llogaridhënien në këndvështrim të parimit të ndarjes dhe balancimit të pushteteve. Sipas saj, ky parim, duke mos qenë qëllim në vetvete, ndihmon që pushteti të shpërndahet në disa mbajtës me funksione e detyra të ndryshme, për të siguruar reciprokisht një drejtësi më të madhe në ushtrimin e tij. Nga ana tjetër, ky parim ndihmon, gjithashtu, edhe në bashkëveprimin e mbajtësve të pushteteve, duke siguruar shkallë garancie dhe siguri më të lartë në marrjen e vendimeve të drejta dhe të peshuara. Ky parim u kërkon organeve jo vetëm të respektojnë njëri - tjetrin në ushtrimin e funksioneve të tyre, por edhe të kontrollohen e ndihmohen në mënyrë të ndërsjella me qëllim funksionimin sa më mirë të sistemit të qeverisjes. (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 11, datë 02.04.2008 dhe nr. 19, datë 03.05.2007*).

7. Nisur nga këto premisa, mendoj se kontrolli ndaj vetëqeverisjes së gjyqësorit brenda parimit të ndarjes dhe balancimit të pushteteve, nëpërmjet mekanizmave kushtetutës, është vlerë kushtetuese në funksion të dhënies së drejtësisë. Nga ana tjetër, edhe llogaridhënia si standard kushtetues për funksionarë të organeve kushtetuese, ka një element të rëndësishëm të saj edhe shkarkimin nga detyra, në rastet e parashikuara me Kushtetutë. Në këtë aspekt, KLD si strukturë e vetëqeverisjes së gjyqësorit nuk mund të mos jetë pjesë e llogaridhënies institucionale apo personale të anëtarëve të saj.

8. KLD-ja përbëhet nga Presidenti i Republikës, Kryetari i Gjykatës së Lartë, Ministri i Drejtësisë, 3 anëtarë të zgjedhur nga Kuvendi si dhe 9 anëtarë të të gjitha niveleve, të cilët zgjidhen nga Konferenca Gjyqësore. Neni 147/6 i Kushtetutës parashikon rastet e shkarkimit të gjyqtarëve të shkallës së parë dhe të apelit. Neni 90/2 i Kushtetutës parashikon rastet e shkarkimit të Presidentit të Republikës. Neni 140 i Kushtetutës përcakton rastet e shkarkimit të anëtarëve të Gjykatës së Lartë, rregullim që vlen edhe për Kryetarin e Gjykatës së Lartë, si anëtar *ex officio* i KLD-së. Duke qenë se për anëtarët e përmendur më lart Kushtetuta ka përcaktuar rastet e shkarkimit sipas dispozitave përkatëse, shkarkimi i tyre nga funksioni primar do të sillte edhe shkarkimin si anëtar i KLD-së.

9. Bazuar mbi këto konsiderata, duke qenë se 9 gjyqtarët, si anëtarë të zgjedhur nga Konferenca Gjyqësore, këtë mandat e kanë nga pozicioni i tyre si gjyqtarë, i gjykoj të panevojshme specifikimet ligjore të shkarkimit të tyre, sikundër ka përcaktuar neni 4 i ligjit objekt kundërshtimi. Në të kundërt, specifikimet në lidhje me rastet e shkarkimit të anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi si anëtarë KLD-je, i gjykoj si të domosdoshme. Kjo, sepse të vetmit anëtarë për të cilët dispozitat kushtetuese dhe ligjore nuk kanë parashikuar rastet e shkarkimit janë 3 anëtarët e zgjedhur nga Kuvendi, prandaj në këtë prizëm rregullimi ligjor për këtë kategori funksionari të rëndësishëm kushtetues ligji mbulon një boshllëk që Kushtetutëbërësi nuk e ka parashikuar.

10. Anëtarët e KLD-së të zgjedhur nga Kuvendi mund të jenë funksionarë që mbajnë detyra të tjera publike, por mund të jenë edhe funksionarë që punojnë ose jo me kohë të plotë dhe që mund të ushtrojnë profesionin edhe në sektorin privat. Në këto kushte, përcaktimi me ligj i rasteve të shkarkimit të tyre nga detyra është brenda detyrimit për kontroll të veprimtarisë së tyre nga organi emërues si anëtarë të KLD-së dhe mbajtjes përgjegjësi për këtë detyrë, ndryshe nga anëtarët e tjerë që janë anëtarë për shkak të një funksioni tjetër parësor (Presidenti i Republikës, Kryetar i Gjykatës së Lartë, Ministri i Drejtësisë dhe 9 gjyqtarët).

11. Për sa më sipër, mendoj se në nenin 4 duhej shfuqizuar vetëm pjesa që përcaktonte rastet e

shkarkimit të anëtarëve të zgjedhur nga Konferenca Gjyqësore, të shprehjes “*përkatësisht nga Konferenca Kombëtare Gjyqësore ose*”, duke lënë në fuqi pjesën tjetër të dispozitës për anëtarët e KLD-së që zgjidhen nga Kuvendi, si rregullim ligjor i domosdoshëm në aspekt të parimeve kushtetuese të llogaridhënies dhe mbajtjes përgje-gjësi në ushtrimin e funksioneve kushtetuese.

12. Gjithashtu, po në këtë dispozitë, rasti i parë i parashikuar si arsye shkarkimi, shkronja “a”, fraza “për shkelje të ligjit”, për mendimin tim krijon paqartësi në kuadër të sigurisë juridike, me të njëjtin argument të dhënë nga shumica, prandaj edhe kjo frazë duhej shfuqizuar. Mënyra e formulimit në ligj e këtij shkaku për shkarkim, duket sikur e lë të hapur dhe të diskutueshme bërjen e interpretimeve pa fund të rasteve potenciale që mund të klasifikohen nga organi shkarkues Kuvendi si shkelje e ligjit.

Për pretendimin se zgjedhja e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm mes anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi bie ndesh me nenin 147 të Kushtetutës

13. Kërkuesi pretendon se neni 7 i ligjit objekt kërkesë, që parashikon zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së vetëm mes anëtarëve që zgjidhen nga Kuvendi, është interpretim i ngushtë i nenit 147/3 të Kushtetutës dhe si rrjedhojë bie ndesh me të. Kushtetuta është mjaftuar vetëm me parashikimin që ai të zgjidhet nga radhët e anëtarëve të KLD-së, pa bërë dallime midis mënyrës së zgjedhjes së tyre. Sipas kërkuesit, kjo gjë është në tejkalim të parashikimit kushtetues.

14. Sipas nenit 4/3 të Kushtetutës, *dispozitat e Kushtetutës zbatohen drejtpërsëdrejti, përveç rasteve kur Kushtetuta parashikon ndryshe*. Ky është një parim themelor, sipas të cilit kur rregulli kushtetues parashikohet shprehimisht, ai nuk mund të mënjanohet dhe as të tejkalohet, por duhet të zbatohet drejtpërsëdrejti. Përfundimi kushtetues nënkupton se normat kushtetuese mund edhe të mos gjejnë zbatim drejtpërsëdrejti, kur Kushtetuta ka ngarkuar posaçërisht organet shtetërore përkatëse për të nxjerrë ligjet dhe aktet e tjera nënligjore, me qëllim rregullimin e marrëdhënieve në fusha të ndryshme dhe në përputhje me hierarkinë e normave.

15. Në zbatim të kësaj dispozite kushtetuese, Gjykata Kushtetuese ka theksuar se Kushtetuta, kur e ka parë të arsyeshme, ka parashikuar shprehimisht zbatimin e drejtpërdrejt të saj ose nuk ka lënë hapësirë rregulluese për ligjvënësin. Si rrjedhim, përmbajtja e dispozitës kushtetuese nuk mund të mënjanohet ose të tejkalohet duke u dhënë përparësi akteve juridike që dalin në bazë dhe për zbatim të Kushtetutës. Në rastet kur Kushtetuta lë hapësira, me qëllim delegimin e kompetencës ligjvënësit të zakonshëm, atëherë nuk është i nevojshëm zbatimi i drejtpërdrejt i saj. Nëse ndodhemi para kësaj situate, është e pritshme që aktet normative, që do të dalin për këtë qëllim, të respektojnë hierarkinë e akteve normative (*vendimet nr. 29/2005 dhe nr.3/2006 të Gjykatës Kushtetuese*). Sipas kësaj gjykate, për funksionet kushtetuese të organeve, atë që nuk ka dashur ta bëjë Kushtetuta, nuk mund ta bëjë ligji. (*vendimi nr. 212/2002*).

16. Kushtetuta, si ligji themelor i shtetit, detyron të gjitha organet e pushtetit publik që t'i ushtrojnë kompetencat e tyre vetëm në kuadër dhe në bazë të normave kushtetuese. Neni 147/3 i Kushtetutës parashikon se *KLD-ja me propozim të Presidentit, zgjedh nga radhët e tij një zëvendëskryetar*. Kjo dispozitë është e qartë, koncize dhe mjaftueshmërisht vetërregulluese për t'u zbatuar edhe në mungesë të një ligji detajues. Por duke qenë se ndodhemi para rastit kur ligjvënësi ka vlerësuar të nevojshëm rregullimin me ligj, kjo ndërhyrje do të duhej të ishte e tillë që të mos kufizonte rrethin e subjekteve të propozuara nga Presidenti si kandidatë për zëvendëskryetar të KLD-së, në mungesë të autorizimit të shprehur kushtetues për këtë veprim.

17. Në këtë këndvështrim, në rastin konkret, ndryshimi që ka sjellë neni 7 i ligjit objekt kërkesë, sipas të cilit Presidenti për zgjedhjen e zëvendëskryetarit të KLD-së duhet të kufizohet mes anëtarëve të zgjedhur nga Kuvendi, pra tek 3 anëtarë, ndryshon modelin kushtetues për zgjedhës. Mendoj se ky rregullim ligjor nuk është në pajtim me vullnetin e kushtetutëbërësit, i cili nuk ka parashikuar asnjë kufizim për këtë rast, prandaj dhe Presidenti nuk do të duhej të kufizohej në për zgjedhjen e zëvendës Kryetarit.

Kryetar: Bashkim Dedja